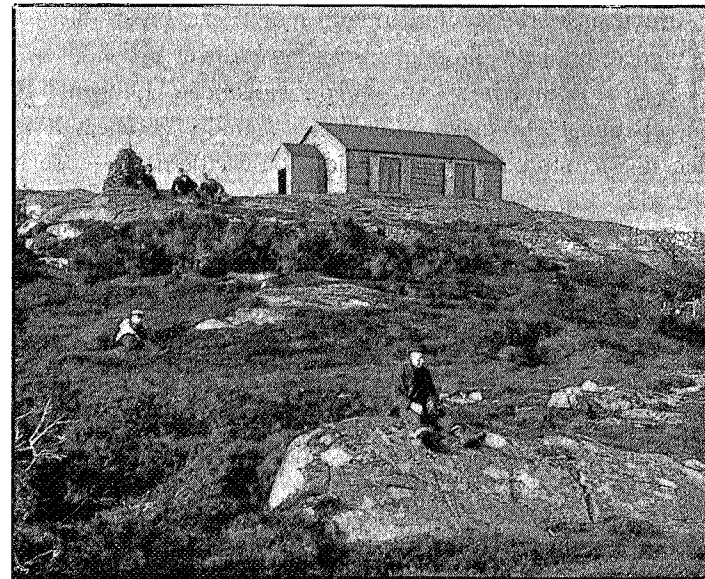

Storheia

(ved C. Schulz.)

Oppe på Gråkallens og Storheias Høifjeldsvidder har Turistforeningen i Årenes Løb ved Brændevinssamlagets velvillige og gjentagende Bidrag fået istand et Net af Stier, og foruden Hytten oppe ved Varden på Gråkallen fik man ifjor Hytten på Storheia færdig.

Hytten på Storheia.

Det første Billede viser denne Hytte oppe på selve Toppen af Storheia. Stien går fra Vintervandet (hvortil den kommer fra Gråkalshytten) — grei og tydelig til Storheias Fod forbi Kvistingvandet.

Det andet Billede viser Udsigten over dette nede på Plateauet naturskjønt liggende Vand.

Fra Storheia går nu Gangsti — færdig i fjorhøst — over til

Grønlien Sæter ved Skjelbredvandet. På denne rent idyllisk ovenfor Vandet, oppe i Høiden liggende Sætervold har den forrige Eier af Fjeldsæter — Isak Kampervold — nedsat sig, så Fodgjængere der vil ha Anledning til at få Forfriskninger.

Fra Grønlien kan man komme ind på Kjøreveien — temmelig miserabel forøvrigt — ned til Kjystad, forbi Kjøvandet m. v.

Vandringen over Gråkallen og Storheia til Grønlien, Kjystad m. v. er en fuld Dags-marsch, på hvilken man uden Omkostninger og Møie kan nyde godt af et rent Høifjeld.

Udsigten på Storheia står over Udsigten fra Gråkallen:

Mod Syd har man Gulosen, Leinstranden, Gulas Dalføre opover, Buviken, Orkedalsfjorden og mod Vest, over til Røberg, Stadsbygden og hele Trondhjemsfjorden udover og indover.

I Syd sees Sjøerne: Ånøien på Høilandet, Laugen i Børse-skogn, op under Gråkallen Vintervandet, under Storheia Kvistingvandet, i Syd store Lersjø, Hestsjø og Svarttjernet — de sidste grupperede i Storheias Nærhed.

I Sydøst har man Vasfjeldet — længere østover: Ruten og Mælshogna, Grænsefjeld mellem Meraker og Tydalen, og det tør hænde, man ser helt ind til Sylene ved Rigsgrænsen.

I Sydvest ser man udover Hevneffjeldene, Trolheimens Tinder og Reisfjeldet i Meldalen i Forgrunden.

I Nordøst har man Frosta, Aasen, Forbordfjeld og Fjeldrækkerne indover Værdalen, Vuku og Meraker. I Forgrunden har man nedenunder sig Trondhjem, Lade m. v.

Nedenunder Fjeldet ligger hele Bynesset med sine vidstrakte, brune Myrrabber, vekslende Aker- og Lyngpartier og Gårdene strøet udover Sletten.

Udsigten fra Storheia er forøvrigt et Studium, som i Detaljerne kræver sin Tid.

Med Tiden vil der ude på Høiden ovenfor Bynesset bli opført en Udsigtspaviljon, hvortil Sti vil føre.

Vi står endnu ved Begyndelsen med Hensyn til at udnytte for vor By dette os så nærliggende, så vekslende og endog meget naturskønne Høifjeldsparti: **Gråkallen—Storheia.**

En Tur til Fæmundstrakterne.

(Ved Kand. real. L. Schulerud og Kand. mag. A. Sommerfelt).

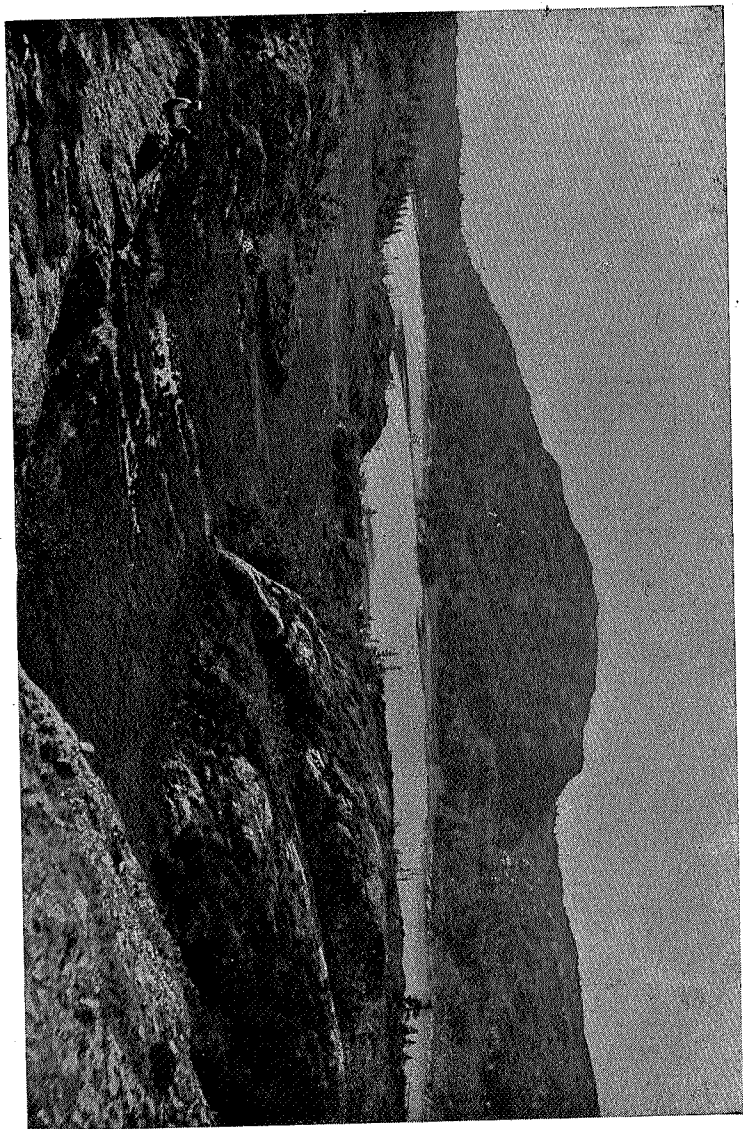
Efter Anmodning fra Formanden for Trondhjems Turistforening skal vi meddele lidt om en Tur til Fæmundstrakterne, som vi foretog forrige Sommer. Ved de mange Afvekslinger den frembyder, synes den at have adskillige Betingelser for at kunne blive en anbefalelsesværdig Rundtur for Trondhjemsturlster, der har et Par Uger til sin Raadighed.

Vor Rute var i Korthed følgende:

Fra Tydalen over til Brekkebygden østenfor Røros; videre mod Syd over Feragen til Fæmund, fra dennes Sydende over Fjeldet til Rendalen og derfra til Hanestad Station.

Fra Østbygrænden i Tydalen tog vi op Essandsjøen til Turistforeningens nye Hytte ved Storerikvold. Den ligger udmerket vakker, nogle få Minutters Vei fra Sjøen, med vid Udsigt over denne og over Sylene, som mod sydøst rager mægtig i Veiret. De storartede Omgivelser og den Venlighed, hvormed man bliver mødt der, vil vistnok snart gjøre Stedet populært, så Turistforeningen får Glæde af sit nye Anlæg. Til Udgangspunkt for en Bestigning af Sylen synes Storerikvolden at ligge ligeså bekvemt til som Nedalen. I en Henseende har den endog et betydeligt Fortrin. Om man her end ikke ganske er fri for Myggen, som i Nedalen er mere end en Plage, så kan man dog af og til få et Pusterum for den. Sommeren 1896 var der imidlertid endnu ikke ansat nogen Fører fra Storerikvold, så de, der som vi agtede sig op på Sylen, måtte tage op fra Nedalen. Vi roede derfor over Sjøen og gik derhen med de bedste Forhåbninger. Disse blev dog skuffede. Om Aftenen brød der løs et overhændigt Tørdenveir med Regn, og Veiret var også den følgende Morgen så utrygt, at Tanken på en Fjeldbestigning blev opgivet. Istedet bestemte vi os til at gå over Stuedal og var heldige nok til at komme i Hus, før det rigtig brød løs for Alvor. På Stuedal bra Kvarter; prægtige Folk, gode Senge og god Mad.

Næste Dag skulde vi efter Bestemmelsen blot gå over til Storerikvold i Ridalen for derfra om Eftermiddagen at aflægge et Be-

Kvistingvandet under Storheia

søg hos de Lapper, som pleier at ligge med sine Renner et kort Stykke Vei nordenfor Sæteren. Men Veiret var nu kommet i sit værste Hjørne. En sterk, sur Nordvest drev vældige Skymasser indover Landet og indhyllede alt i et tæt Regnslør, så det neppe var sigtbart tversover Stuesjøen. Vi så det derfor an i det længste og begav os først afsted Kl. 11¹/₂. Veien over til Ridalen går over en Høideryg og fører nok så høit tilveirs. Vi så imidlertid ikke stort; men de enkelte Glimt, vi fik, når det „klarnede op til en ny Skur“, lod forstå, at der oppe fra Høiden må være en vid og storartet Udsigt, på den ene Side udover Tydalen med omgivende Fjelde og Vande, på den anden Side over den vandrige Ridal med Glommens Kildesjøer, Busjøen og Riasten i nord og den mægtige Riensjø i syd. Veien er ikke altid let at finde, ialfald ikke i Regn og Skodde. Den bør opmærkes bedre. Vi mistede den flere Gange, men nåede dog uden større Viderværdigheder ved Tretiden til Storelvevold. Allerede på nogen Afstand tilvinkede Thjems Turistforenings Vimpel os et venligt Velkommen; men vi blev sørgelig skuffede. Alt Rum var optaget. Stuen med de to Soverum nedenunder havde et fiskende engelsk Ægtepar lagt Beslag på, og ovenpå residerte tre norske. En Seng ude på en Gang var det eneste, der var at opdrive, men i det kjølige Veir var det ikke videre indbydende. Vi valgte derfor at forsøge vor Lykke på Langviksætrene ved Riens Sydende, (nævnt i Schulz's Reisehåndbog). Afstanden skulde efter vort Bestik være ca. 8 Km., hvad der vistnok også stemmer nogenlunde med det virkelige Forhold. Veien, — en Ridevej, som nok til Nød kan kjøres, — fører den hele Tid gjennom Skog, snart nær ved, snart længere fra Rien.

Ved Langviken, som skjærer ind mod vest fra Riens sydligste Del, ligger to Sætre lunt og vakkert, dækkede mod nord af en skogrig Høide; rigtig tiltalende er Stedet forsåvidt. Men vor Hensigt med at gå indom fik vi rigtignok ikke opfyldt; den ene Sæter var propfuld af Sláttefolk, og på den anden var både Hus og Stel yderst fattigsligt. Vilde vi overnatte der, måtte vi ligge på det bare Gulv. Dette er jo i og for sig ikke så farligt; men da det bare var så som så med Renligheden, foretrak vi at gå

videre. Veiret havde nemlig bedaget sig, og Klokken var ikke mer end 6. Vi havde nu Kjørevei for os; i Begyndelsen gik den gjennom Skog, men senere blev Landet mere aabent og sænkede sig nedover mod Aursunden og Brekkebygdens Flader. Uagtet Veien på sine Steder var tung og sandet, nåede vi dog Skotgården på Slaget 9. Afstanden fra Stuedal kan vistnok regnes til ca. 40 Km.

På Skotgården har man det udmærket i alle Dele; Folkene der er overordentlig venlige og forekommende, og Stellet er godt. På Gården er Skydsstation og forholdsvis megen Trafik; derfra går nemlig Hovedveien ind til Sverige, og til det svenske Sanatorium Fjällnäs er det ikke mer end 22 Km. Adskillige Svenske lægger Veien til Sanatoriet over Røros og Skotgården.

Herfra drog vi til Feragen, en liden Grænd ved Sjøen af samme Navn omtrent 15 Km. fra Skotgården. Der er, når man ikke stiller større Fordringer, bra Kvarter at få hos Anders Olsen. Levemåden der er Smør, Brød og Melk. Eftermiddagen benyttede vi til en Tur til et Tjern en liden halv Mil borte, hvor der skulde være Fisk at få; men den lod slet ikke til at være hjemme ved den Leilighed. Derimod havde Turen en anden Interesse derved, at vi kom midt op i Krommalmfeltet, som i sin Tid forsynede Fabrikkerne ved Lurfossen med Malm.

Eggen omkring Feragen er temmelig øde. Sin væsentlige Karakter får den ved de runde Koller omkring med sit Dække af ensformig grå Renlav.

Da den påfølgende Dag var Søndag havde vi ingen Vanskelighed for at få Skyds sydover Feragen, der er en temmelig betydelig Sjø, omgiven af Skog og lavklædte Høider. Roturen tog ca. 3 Timer med to Mand ved Årerne. Når man vil over til Skydsstationen Langen ved Fæmundsveien, ror man ikke helt ned til Sydenden, men lægger tilland på Vestsiden i en liden Vik. Fra Feragen til Langen går man gjennom Skog. I Begyndelsen følger man en liden Sti; men når den bliver borte, gjør man rettest i ikke at bryde sig om de Veie, man træffer på, men kun følge Retningen. Det er ikke langt over; vi brugte ca. 1¹/₂ Time. Det første Indtryk af Langen og Folkene der var ikke videre gunstigt;

om der end var bedre, end det så ud til. I den nybyggede Del af Huset er der en pen, rummelig Stue og 2—3 små Overværelser med bra Senge. Stellet var også upåklageligt.

Den følgende Dag, da vi skulde tage med Dampskibet over Fæmundsjøen, var også Veiret alt andet end gunstigt. I silende Regn gik vi ombord ved Middagstid, og uagtet det blev noget bedre udover Eftermiddagen, fik vi dog ikke se stort af Sjøens Omgivelser. Hvad vi så af Landet omkring, indskrænkede sig til den nedre Del af svagt skrånende Lier med glissen Skog og grå ren Lavbund. Men i klart Veir må denne Dampskibstur frembyde adskilligt af Interesse, når man kan se alle Fjeldene omkring Sjøen imponerer ved sin Størrelse; den er jo ca. 60 Km. lang og på Midten vistnok sine 10 Km. bred. Men Trafiken er ikke stor; Passagerens Antal var 6, og de Folk, vi så ved Stoppestederne, beløb sig ialt til — 4. På det første Sted kom der en Kone roende ud for at hente lidt Brød, på det andet, Elgåen, hvor vi lagde til ved en Brygge, mødte der op to Kvindfolk for at sælge Multer. Elgåen, der ligger på Sjøens østre Side, frembyder en Mærkværdighed, en Bygning med Skolestue nedenunder og Kirke ovenpå i 2den Etage.

Herfra går Dampbåden tversover Sjøen, der her er på sit bredeste, til et Sted langt inde i en stor Bugt, hvor der sees en stor Mængde Fiskeboder nede ved Stranden. Her var der trods al Skibets Piben ikke et Liv at se, saa vi havde ikke noget igjen for den Time, som det kostede os at komme indom der. På det fjerde og sidste Stoppested, der atter var paa Østsiden, kom der en gammel Mand for at levere — et Brev. Nogen Bebyggelse udenfor de nævnte Stoppesteder var der ikke at opdage.

Med denslags Trafik, som her er skildret, er det klart, at selv med Statstilskud kan der ikke være Silke at spinde på den Dampskibsfart. Men desto mere må de driftige Rørosmænd påskjønes, som har fået den igang. Den skal være af megen Betydning for Trakterne søndenfor Fæmund, så meget mere som der fra dennes Sydende er Vei ind til Sverige.

Når man med Dampskibet nærmer sig Sydenden, overraskes man ved at få Øie på en to-etages, rødmalet Bygning, som ser

dobbelt indbydende ud i disse øde Trakter, hvor der rundt omkring ikke er en menneskelig Bolig at se. Det er Hotellet „Fæmundsenden“, man har for sig, atter et Anlæg, som skyldes Folk på Røros.

Det gjorde rigtig godt efter den sure 6 $\frac{1}{2}$ Times Dampskibstur at komme til et sådant Sted, udstyret med al ønskelig Komfort, og hvor Forpleiningen var hævet over Kritik; over Priserne er at bemærke, at de nærmest var for rimelige, naar man tager i Betragtning Stedets Beliggenhed. At det er skattet og kjendt endog søndenfjelds, fremgår af, at der var Kristianiafolk som faste Gjæster.

Fra Fæmundsenden skulde vi vestover Fjeldet til Rendalen. Her har man flere Veie at vælge imellem. Fra Sundet ved Klar-elven, omtrent 11 Km. syd for Galten, fører Sætervei om Lomnæs og Mistersæter til Lomnæssjøen i Rendalen. En anden Vei går gennem det vestre, lavere Skar i Sølensfjeldet og videre om flere Sætre frem til Øvre Rendalen. Eller man kan ro op to Tredjedele af Sølensjøen indtil Sølendalssæter (på Amtskartet Åkreådalens Sæter), hvorfra Sætervei ret vestover. Denne sidste Vei vilde vi helst vælge, hvis vi kunde få Skyds over Sølensjøen, og blev ikke lidet opmuntrede ved at få den Besked på Hotellet, at der på Gården Galten — syd for Istersjøen — sandsynligvis vilde være Båd at få. Om Galten måtte vi i ethvert Tilfælde.

Did begav vi os altså med godt Håb. Veiret var nogenlunde, men Fjeldene var endnu dækkede af Skodde. Fra en Høide, som vi passerede, kunde vi dog se vidt omkring over et interessant Landskab med en Mængde Vand, i Øst en liden Del af Fæmund og et Stykke i Syd for den Drevsjøen med en liden Bygd omkring, i Nord og nær ved os Isterens store Flade, skilt fra Fæmund blot ved en smal Ryg og forbundet med den ved en kort, men meget vandrig Elvestump, og endelig i Vest til Nord Sølensjø, på hvis Vestside vi kunde øine Foden af selve Sølen. Efter ca. 3 Timers Marsch nåede vi Galten, hvor vi fik den Efterretning, at Båden i Sølensjø den Dag blev benyttet af en af de fiskende Kristianiaherrer, som opholdt sig der, men at vi nok kunde blive befordrede, hvis vi vilde finde os i at vente til om Aftenen. Ja, det gik vi da ind på, og slog os foreløbig til Ro. Vi fordrev Tiden

med at spise Middag — det var 4de Dag i Træk, vi fik Sik, — røge Tobak og trøste os med, at vi slap fri før de stride Regnskurer, som af og til satte ind fra Vest. Kl. 5 om Eftermiddagen drog vi afsted i Følge med Gutten, som skulde ro Først roede vi over Galtensjøen, den sydligste Del af Isteren, hvor den sidste Regnskur for Dagen gav os en våd Hilsen, og gik så over det smale Eid til Sølensjøens Sydende. På dette Eid, ud imod Galtensjøen, ligger der godt bortgjemt en Villa med et fremmedartet Udseende. På vort forundrede Spørgsmål gav Gutten til Svar, at den eies af to Engelskmænd, to Brødre som skiftevis tilbringer en Del af Sommeren der. De pleier da at holde en stor Fest, hvor alle, som kan komme, er velkommen. Det skal have hændt, at der har mødt frem 80 Mennesker. Hvor alle disse kan komme fra er næsten en Gåde; det må ialfald være Folk, som ikke er bange for at gå endel Mil.

Da vi nåede Sølensjøen, var Kristianiamanden endnu ude med Båden, så vi måtte vente en Stund, og først Kl. 7 kom vi afsted. Det havde nu klarnet op, og det blev en deilig Aften, en af dem, som brænder sig ind i Erindringen. Sølen lettede efterhvert på Hatten, så at vi fik fuld Anledning til på nært Hold at beundre den vældige Kjæmpe, som hæver sig ret op fra Sjøen med sine tre maleriske Toppe, adskilte ved dybe Skar. Store Skybanker svævede paa Himlen og afgav et fængslende Skue, farvede som de blev af den nedgående Sol. Og til alt dette den store Ensomhed og dybe Stilhed, som kan virke så vederkvægende på den, der kommer fra Byens travle, summende Liv.

Ja, det var en nydelsesrig Rotur!

Kl. 10, da vi havde tilbagelagt omtrent to Trediedele af Sjøen, var vi fremme ved vort Bestemmelsessted, Sølendalssæteren, på Vestsiden. Vi fik Kvarter i en liden Sæterstue, hvor Bekvemlighederne var få og små, men hvor Modtagelsen var så meget hjerteligere. Den gamle Kone, vor Værtinde, vidste ikke, hvor godt hun skulde gjøre det for os. Hun var rent rørende. Men som sagt, nogen egentlig Komfort var der ikke, vi lå om Natten på nogle Fjæler.

Efter den vakre Aften havde vi haabet på en klar Dag; men

— ogsaa denne Gang skulde vi blive skuffede. Morgenen efter var grå og trist med fint Skodderregn, ingenting at se. Vi gik dog afsted ved Ottetiden i lidt trist Humør — det lader sig ikke nægte. Men det blev bedre, end vi havde tænkt. Efter et Par Timers Forløb lettede det med det Resultat, at vi snart havde fuld Udsigt til alle Kanter. Og sligt et Fjeld! Vi befandt os på et stort, jævnt Plateau, rent et Ideal af en Høislette med Randbjerge på de tre Kanter. Nærmest indpå os, bag os, havde vi Sølen, som herfra ruvede endnu mere end fra den anden Side. I det vestre Skar kunde vi tydelig skimte en Vej, som var saa stærk, at der maatte engang have været en betydelig Færdsel. Vi kunde ikke skjønne dette, da vi vidste, at der nu ikke foregaar synderlig Trafik ad den Vej; senere har vi fået Opløsning på Gåden. Der for nemlig de svenske Pilgrimme, som i sin Tid søgte til St. Olafs hellige Kirke.

I Læsebog for Folkeskolen af Nordahl Rolfsen, 3die Del, 1895, Side 127, finder man et Billede, som viser en Flok Pilgrimme, som raster under ovennævnte Skar.

Af andre fremtrædende Fjelde kan nævnes den isolerede Elgepiggen, som i Nordost hæver sig slank i Veiret. Længere fremme åbner Udsigten sig mod Tronfjeld og mere i Vest de takkede Ronder. Denne Fjeldovergang kan ikke noksom anbefales som en storslagen og dertil let Tur. Grunden er fast og tør, og der er jævnt som på et Stuegulv, undtagen et Par Steder, hvor man maa over mindre Elvedrag. Den eneste Ulempe er, at der er så tarveligt Kvarter på Sølendalssæteren; men der er intet i veien for, at man kan nå på en Dag over fra Galten, naar man er ude i god Tid om Morgenen. Turen maa lægges i den Retning, vi gik, fordi den, der kommer vestfra, ikke kan få Båd på Sølendalssæteren; og desuden er det så brat og tungt fra Rendalen op på Fjeldet, at Opstigningen vil tage forholdsvis lang Tid.

Vi naaede Skydsstationen Løkken i Øvre Rendalen Kl. 3 og havde altså brugt omtrent 7 Timer; men så havde vi givet os god Tid til at se os om.

Herfra tog vi samme Eftermiddag over til Hanestad Jernbanestation. Den nye Vej, der i mange Slyng fører opad den bratte Fjeldside fra Rendalen, er meget interessant. Når man nærmer sig

Høiden, åbner der sig en Udsigt, som for os blev dobbelt pragtfuld på Grund af det strålende Solskin og den klare Luft. Det blev atter Sølen, som beherskede Landskabet; den hævede sig op fra sit Plateau saa ren og klar, at vi kunde se Furerne i dens veirbidte Sider.

Fra Hanestad reiste vi med Toget om Aftenen til Barkald, hvor vi vilde være over en Dag for at bese Jutulhugget. Her er der en Naturmærkværdighed, som nordenfjeldske Turister ikke bør undlade at besøge. Den er enestående i sit Slags, det kan trygt siges. Og man behøver ikke at være bange for Besvær eller Mangel på Komfort; tæt ved Jernbanestationen Barkald får man et aldeles fortrinligt og meget billigt Kvarter på Gården Urstrømmen, og derfra er der få Minuters let Vei op til Jutulhugget. (Om dette se foruden Y. Nielsens Reisehåndbog, også Folkebladet for 1897 No. 1.)

Stenkjær — Snåsen — Fiskemfos — Namsvandet.

(Ved G. M.)

Der er en Rute, som fortjener en større Opmerksomhed, end den hidtil er blevet til Del, og det er Ruten Stenkjær—Snåsen—Fiskemfos. Ikke blot er Fiskemfos et af Norges vakreste Fossefald, men denne Rute er i sig selv saa interessant, og tager hverken lang Tid eller er forbundet med større Udgifter, så den giver en af de mest lønnende Sommerudflugter, man kan foretage.

Fra Trondhjem kan man med Dampskib nå Stenkjær på 5 Timer. Dampskibsreisen indover Fjorden er vel for kjendt til nærmere at omtales. Men hvor ofte man end gør denne Reise, vil — når Veiret er godt — de vakre Indherredsbygder altid fængsle ens Interesse. Yngvar Nielsen overdriver ikke i sin Reisebog, når han siger om det Skue, som frembyder sig, når Levanger er passeret, at det er noget „aldeles enestående“ hos os. Det er navnlig den rige og frugtbare Halvø Inderøen, som på en vakker, sollys Sommerdag tager sig så glimrende ud.

Også Stenkjær er en vakkert beliggende By, som i sin Nærhed har flere fortrinlige Udsigtspunkter, således navnlig fra den en 20 Min. Gang i Nord for Byen liggende Egge Kirke.

Men — vi skulde videre til Snåsen og følger først Landeveien i nordlig Retning opimod Gården Hegge og bøier så af til høire, og nu følger Veien først Byelven og siden de vakre Vand Reinsvandet og Fossumvandet, alle på høire Hånd.

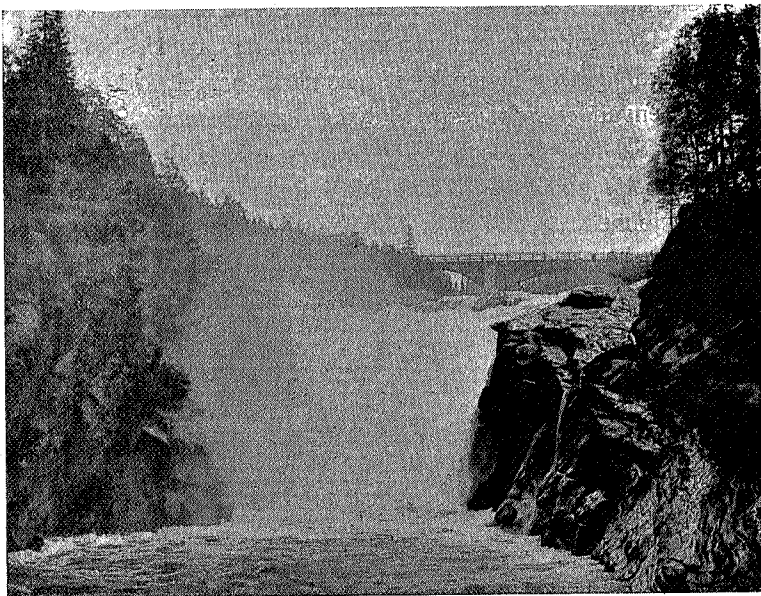
Et overordentlig tiltalende Landskab er man her omgivet af; Skog, Vand og veldyrkede Marker veksler om hinanden. Ret op for Fossumvandet ser man **For** Kirke med sin dominerende Udsigt. Efter en 1½ Times Kjørsel er man nået ned til Nøstvolden ved Snåsenvandet, hvor Dampskibet „Bonden“ har sit Udgangspunkt.

Snåsenvandet hvis vestre Halvdel ligger indenfor Stod og hvis østre Halvdel ligger indenfor Snåsen Prestegjælds Grænser, hører — hvad Størrelse angår — til den 8de i Rækken af Norges Indsjøer; men i Skjønhed og maleriske Omgivelser kommer den op imod de vakreste. Vandet, der har en Længde af ca. 40 Km., er omgivet af skogklædte Åser, med Fjelde i Baggrunden. Ned til Stranden skyder veldyrkede Marker sig mellem Løvskogen, og de store, velstelte Gårde tyder paa, at Stodbyggen og Snåningen befinder sig i bedre økonomiske Kår end ofte Tilfældet er med Bønderne her nordentjelds. Det er navnlig den vestre og østre Side af Snåsenvandet, som er stærkest bebygget.

Efter en Times Fart er man nået over til Kvam på Vandets Nordside. Herfra åbner Udsigten sig opover Vandet i næsten hele dets Længde. Under den videre Fart passerer man en Del mindre, skovbevoksede Øer, hvor Stenkjærboere har begyndt at opføre Villaer. Det er navnlig langs Vandets Nordside Dampskibet har sin Rute; men den gjør også nogle Afstikkere over til Sydsiden, og efter en ca. 4 Timers Reise kommer man frem til **Sem**, hvor Dampskibsruuten har sit østlige Endepunkt. Sem er et sjelden godt og tillige billigt Kvarter, så man her bør raste et Par Dage, hvis man har Tid. Egnen omkring er overordentlig vakker. På Dalens Nordside ser vi det store Fjeldparti, der skiller mellem Snåsen og Namdalen, og imod Sydost ser vi Andorfjeldet, hvor Indherreds Turistforening har opført en Turisthytte, Blomlisæteren.

Selve Fjeldet kan bestiges på 2 Timer og uden Fører, da der fra Turisthytten til Toppen er opført Stenvarde. Fra Blomlisæteren har man allerede en vid Udsigt over Snåsens Dalføre og Snåsen-vandet.

Har Reisen hidtil stadig frembudt rig Afveksling for Øiet, kan dette ikke siges om den Del af Snåsen, vi endnu har tilbage, før vi når frem til Grong. Veien fører nu over den såkaldte Snåsenhei, et skovbevokset Høidedrag, hvor der kun findes én Opsidder, nemlig på Gården Kjenneraas, ca. 11 Km. fra Sem.

Formofos.

Ved Pladsen Heja, ca. 3 Km. fra Kjenneraas, er man kommet indenfor Grongs Grænser. Så passerer man Sæteren Røtylbakken, og etpar Km. herfra bøier Veien af til høire ned til Formo Bro, der fører over den fra Finlierne kommende Elv Sandøla. Formo Bro er nylig opført; den er bygget over Fossen af samme Navn, og fra Broen har man et storartet Skue over de vældige Vandmasser, der larmende og skummende styrter ned.

Her støder den nye Vei fra Finlierne til; men vi, der skal til Grong, fortsætter nedover med Sandøla på venstre Hånd.

Ca. 4 Km. nedenfor Formo Bro har vi Skydsstationen af samme Navn, et meget godt og billigt Kvarter.

Fra Formo fortsætter man så nedover til Namsen, ca. 5 Km. Man bør dog, før man sætter over Namsen, gjøre en Afstikker til det på høire Hånd liggende Tømmeråsfjeld med den bekjendte Medjåurd, hvor en svensk Trop under et Indfald i Norge førtes udover og fandt sin Død. Oppe i Fjeldet sees Medjåsæteren, hvor Turistforeningen har opsat en Hytte. Her opbevares et gammelt Bord, det bekjendte Medjåbord, som er beslået med 314 Nagler — Antallet af de Svensker, som omkom ved hin Anledning. I et Digt af C. N. Schwach, der behandler dette Sagn, var en Flok Svensker, der havde fået nys om, at der skulde holdes et stort Bryllup på Medjå Gård, på Veien for at gjæste Bryllups-huset og røve dets Herligheder. Men —

Der de var komne på Fjeldets brede Ryg
blev Gangen mere vildsom og stedse mindre tryg;
thi Norddalens Ånde skarp over Fjeldet for
og snart i Sneens Hvirvel forsvandt hvert Vandringsspor.

Men så møder de en Fin underveis, der på deres Anmodning gav Løfte om at føre dem frem, mens han i sit stille Sind tog den Beslutning at føre Svenskerne i Døden. Det begyndte at lakke mod Kvelden, og Finnen tændte en Fakkelt, hvorpå han i Spidsen for Svenskerne sætter ned over Fjeldet.

Så heder det videre i Digtet:

Så strøg de nedad Fjeldet i Førerens Spor.
Hvor Fakkeltoget lyste, rovlystne Skare for;
men ingen af dem vidste, hvorledes Veien gik
Det vidste kun vor Fjeldfin alt fra hint Øieblik.

Hans Vei gik til en Styrtning af det lodrette Fjeld,
hvor Spranget førte sikkert ned til den blege Hel.
Der kastet han sin Fakkelt; sterk Flammen blusset op
og ned i Afgrundsdybet sprang hele Fiendens Trop.

Så vøg han nemt tilside og passed udmerkt på,
til hver af Fiendskaren i Dødens Arme lå.

Da tog han velkjendt Omvei; og Skiens lette Fart
ham førte nedad Lien til Medjågården brat.

Så meddelte han Gjæsterne, hvad der var skeet og da de den
følgende Morgen gik ud til Medjåurden, fandt de — 314 Sven-
skers Lig.

Og så heder det tilslut i Digtet:

Til Ære for Finnen og til Tegn om hans Bedrift
man for hver falden Fiende i Bordet slog en Stift.

Fra Medjåsæteren har man en storartet Udsigt over Grong-
bygden med Namsen og Sandøla Elv. Vil man umage sig op på
selve Medjåfjeldet får man Snåsen og Overhallen med.

Fra Medjå Gård ved Namsen, hvor man får Nøgle til Hytten,
er der 1 Times Marsch op til Sæteren.

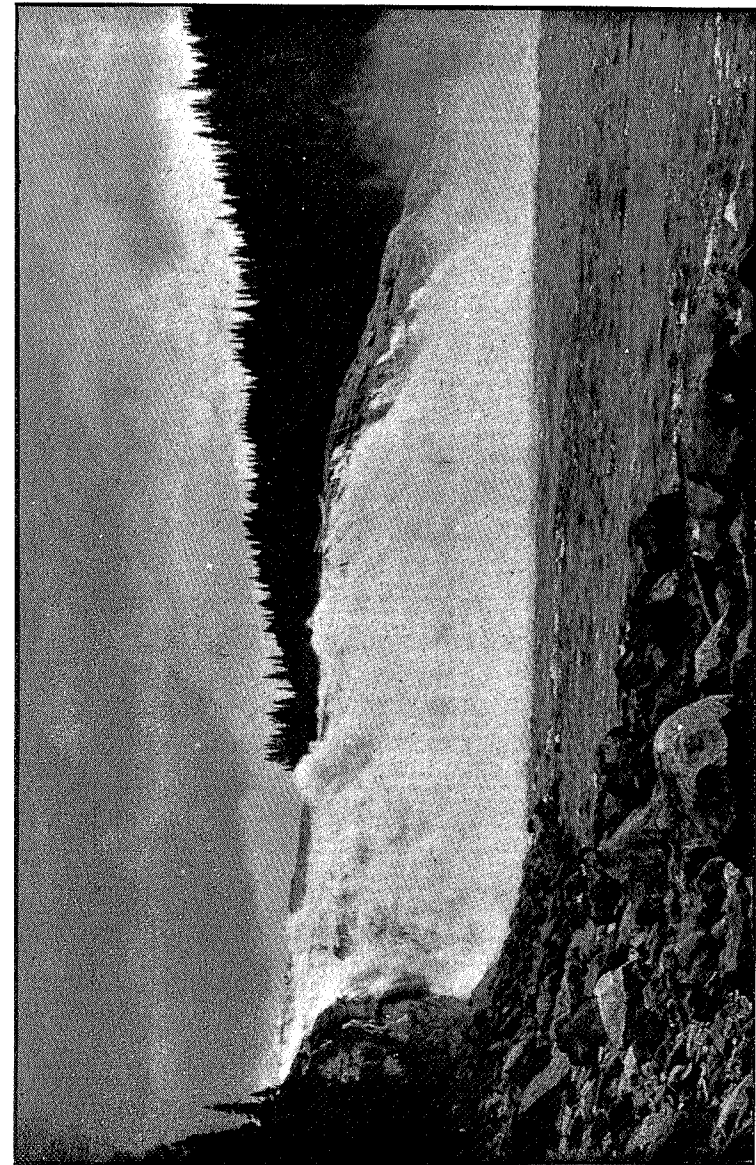
Ved Medjå er vi nået ned til Namsen. Her var der før Færge-
sted; men ifjor blev den nye Jernbro færdig, et af de største og
kostbareste Broanlæg her nordenfjelds.

Når man har passeret Medjå Bro, er man kommet ind i den
stærkest bebyggede Del af Grong.

Grongs Prestegjæld er vel et af de mest vidtstrakte Preste-
gjæld i Landet, omtrent af samme Udstrækning som hele Jarlsberg
og Larvik Amt. Foruden Hovedsognet er der 2 Annekser, Høi-
landet og Harran samt 3 Kapelsogne: Trones, Namsskogen og
Rørviken.

Man har ikke været længe i Grong, før man merker, at man
befinder sig i en rig og mægtig Bygd. Man ser det såvel på Be-
folkningen som på de store, velstelte Gårde. Enkelte af disse ser
med sine 2-etages, hvidmalede Hovedbygninger, der ofte er for-
synede med Verandaer, ud som små Herresæder.

Det er navnlig Engelskmændene, Grong skylder sin Velstand.
Hvert År gjæstes nemlig Bygden af en Mængde Englændere, der
dels kommer for at drive Laksefiske i Namsen dels for at gå på

Fiskemfos

Elgejagt. Namsen er en af de rigeste Lakseelver i Europa, og den indbringer også sine Eiere flere tusinde Kroner aarlig i Forpagtningsafgift. Som med Fiskeriet så også med Jagten; den er også bortforpagtet til Engelskmænd; næsten hver Elgevall hele Namsendalen opover er i Englændernes Hænder; Jagtlysten har endog drevet dem helt op til de øde, spredtbeboede Trakter øverst i Namsens Dalføre.

Befolkningen heroppe får således sine Herligheder i Jagt og Fiskeri rigelig udnyttede. Dertil kommer også de Indtægter, man forøvrigt har af Engelskmændene under deres Ophold, for Kost og Logi, Leie af Rorskarle osv. Og når Jagttiden kommer, trænges atter Folk til Førere og til Transport af Bagage. Det er også ialmindelighed de rigere Engelskmænd, som søger hidop, og som derfor ikke ser såmeget på Udgifterne, når de kan skaffe sig de nødvendige Bekvemmeligheder.

Da jeg således ifjor Sommer opholdt mig på en af de øverste Gårde på Namsskogen, flere Mil udenfor Landevei, fortalte Folkene mig, at de engang havde fået Besøg af et engelsk Jagtselskab på 3 Personer, der var ledsaget af en liden Karavane af Folk og Heste. Man vil forstå Bagagens Størrelse, når man hører, at de havde fragtet med sig foruden Proviant — Senge, Sengklæder, Stole, ja endog Vadskeservice — helt fra Namsos!

Men denne stadige Omgang med Udlændinge, der heller ikke her oppe i Fjeldbygderne kan negte sig et forfintet Storstadslivs Levemaade og Komfort — ligesom den lette Adgang til at tjene Penge, undlader ikke i Længden at øve sin uheldige Indflydelse på Befolkningen.

Det er en sørgelig Kjendsgjerning, at i samme Forhold som den norske Natur og dens Herligheder tilvender sig Udlændingernes Opmerksomhed, forsvinder også den Rest af Naturlivets Enkelhed og Oprindelighed, som hviler over vore Fjelddale. Har de engelske Pund først fundet Veien til den norske Fjeldbondes Lomme, vil Spekulationens onde Dæmon drive hans gode Ånder ud. Det er forbi med hans Gjestfrihed, hans gamle ligefremme og troværdige Væsen. Ganske betegnende er følgende lille Historie. En af mine Bekjendte besøgte for en Tid siden en Fjeldbygd, som i de senere

År jevnlige var blevet besøgt af Engelskmænd, der lå her for Fiske-riets Skyld. På en Gård, hvor han tidligere havde været og var kendt, bad han for Spøg en liden 5—6 År gammel Pige, som sad og spiste på en Kage, om han kunde få lidt med hende: „Kor my vil du gi for a da“, — var Barnets Svar!

Men for ikke længere at fordybe os i disse sørgelige Betragtninger over det „Norge, som går“, vil vi fortsætte Reisen videre til Fiskem.

Når vi over Medjå Bro har passeret Namsen, bøier vi af til høire op gennem Namsens Dalføre.

I Begyndelsen indsnevres Dalføret til et ganske trangt Løb, men udvider sig atter noget ved Skydsstationen Fosland ca. 3 Km. fra Medjå. Ovenfor Fosland har vi de bratte Foslandsbakker, der fører op til Gartlandsgårdene. Endnu høiere op ser vi Harrans gamle Kirke, der er indkjøbt af en Engelskmand Mr. Guest. Herfra har vi en prægtig Udsigt udover Dalen, hvor Namsen stille og bred snor sig dybt nede; i SØ ser vi Tømmeråsfjeldet og længst borte i Syd det mægtige Gjeitfjeld. Imidlertid nærmer vi os Fiskem Fos, hvis Dur vi kan høre i det Fjerne. Endnu lidt længere frem, og Udsigten åbner sig til den vakre Fiskembygd med en Klynge af Gårde, hvoriblandt Harrans nye, lyse og rummelige Kirke rager op. Lidt til høire ser vi den pyramideformede, oftest sneklædte Heimdalshaug hæve sig i en Høide af 1100 M. Drønnet af Fossen bliver nu sterkere og sterkere, og vi ser Skumrøgen stige tilveirs og lægge sig som en Taage langt ned igennem Dalen.

Fiskemfossen må vel henregnes blandt vort Lands vakreste og mest imponerende Fossefald. Først går Elven i et Stryk på ca. 100 M., hvorigennem Fjeldet ved lavere Vandstand på enkelte Steder stikker frem, men samler sig så i et næsten lodret Fald. Under øredøvende Larm styrter de vældige Vandmasser sig ned, pulveriseres til Støv og stiger atter til Veirs i vældige Tågesøiler, den ene høiere end den anden. For at fuldstændiggjøre det storartede Skue kan et Solstreif hvælve en pragtfuld Regnbue over det hele.

Ved Meieriet, kort før man kommer til Fossen, tager man ned til Elven; men allerede fra Meieriet har man en god Udsigt. Her

er også indredet Værelse til Modtagelse af Turister. Godt Logi er forøvrigt også at få såvel på Skydsstationen som på de nærliggende Fiskemgårde.

Ja, så er vi da nået frem til Reisens foreløbige Mål. Vil man nu ikke videre og heller ikke tage den samme Vei tilbage, kan man over følgende Fjeldovergange, som anbefales af Namdalens Turistforening, på en Dags Tid komme ned til Namsos. Enten

- a) over Brønbuheien mellem Fiskem og Brønbu eller
- b) over Skarlandsfjeldet mellem Fiskem og Skarland eller
- c) over Hammerheien mellem Gartland og Hammer eller
- d) over Åvatsheien fra Gartlandsåsen til Åvatsmark.

På disse Overgange skal der være god Anledning til Jagt og Fiskeri.

Men — har man endnu nogle Dage til sin Disposition, og man vil besøge Namsen ved dens Kilde, Namsvandet, så fortsætter vi videre opover.

Ved Moen Plads, et Par Km. ovenfor Fiskem, færges over Elven, og nu følger Veien senere den østre Side af Namsen. Landskabet her frembyder ikke synderlig Interesse. Veien, der fjerner sig et Stykke fra Elven, fører snart gennem Skog, snart over Myrer. Ved Aunfossen kommer vi atter ned til Namsen, så et Par Km. igjen til Gården Fjerdings (12 Km. fra Fiskem). Herfra kan man, om man vil, i Båd stage sig opover en 7 Km. til Åsmulen, en vakkert beliggende Gård, hvor der også er Kvarter at erholde.

Fra Åsmulen er der så en 1¼ Times Gang til Åssveet, den sidste Gård i Harran. Herfra kan man igjen tage Bådskyds en 5—6 Km., og så er vi straks fremme ved Trones Kapel på Namskogen.

Kapellet er vakkert beliggende på en Slette, omgivet af frodig Løv- og Nåleskov. Men af det lille tarvelige Gudshus og de små, uanseelige Gårde vil man forstå, at man er begyndt at nå en Udkant af Verden. Små og trange er også de Kår, hvorunder Namsskogens Befolkning lever. I sin Kortsynethed har de nuværende Opsidderes Fædre og Bedstefædre skilt sig med det eneste, som har synderlig Værdi heroppe, Skogen. En for en er de gået over i Hænderne på de store Brugseiere ofte for en Spotpris, uden

at man havde nogen Tanke for, om Efterslægten i Skogen vilde have havt en Kapital, hvoraf den ned igjennem Tiderne årlig kunde have trukket Renter, tilstrækkelige til Livsophold. Nu maa Befolkningen heroppe for en væsentlig Del sutinere ved Tømmerhugst og Tømmerfløtning.

Vildtbestanden er også begyndt at tage af. Tidligere var Namsskogen bekjendt for sin Vildtrigdom. Den første Opsidder på Mellingsmoen, en af de øverste Gårde i Dalstrøget, blev en velstående Mand gennem Jagten. Hans Hustru, der endnu lever, kan med Stolthed fortælle om sin Mands Jagtbedrifter — om den Mængde Elge, Bjørne og Jerve, han i sin Tid nedlagde. Adskillig Elg findes dog endnu på Namsskogen. På hver Gård findes der Elgskyttere og udmærkede Elghunde. Når Udlændingerne har afsluttet Jagten, drager Bønderne selv ud, og flere Elge fældes da hvert År.

Under mit Ophold på Trones oplevede jeg en Begivenhed af zoologisk Interesse. En Rype, der blev forfulgt af en Falk, slog sig ned i Haven, hvor den søgte Skjul under nogle Buske. Da Skrækken havde lagt sig, tyede den hen til Gårdens Høns, af hvem den blev meget venlig modtaget. Da Kvelden kom, og Hønsene satte sig op i Fjøset, fulgte den med, og den blev siden så tam, at den kunde komme lige hen til Stuetrappen for at få sin Brødsmule med de øvrige Høns.

Har vi nu tidligere på vor Reise op igjennem Namsens Dal føre kunnet følge Landeveien — ophører denne ved Trones Kapel. På vor videre Fart opigjennem Dalen maa vi derfor være forberedt på en Del Besværigheder. Vistnok gives der på de fleste Steder et Slags Ridevei eller ialfald en Stí; men ofte taber også denne sig i ulændt Skogterræn og store Myrer. Man har dog en kortere og ulige interessantere Vei til at nå frem til Namsenvandet end op gennem Namsendalen, og det er ved fra Trones at tage over Stenfjeldet ned til den store Sjø Limingen, ca. 10 Km. i Syd for Namsvandet. Man tager da først op gennem Tronesdalen langs Troneselven, så over det godt opvardedede Stenfjeld ned til Bjørkvandet og siden langs dette til Gjersvikgården ved Limingen — en Tur der tager ca. 9 à 10 Timer. Limingen Sjø, der har

Afløb til Ångermannaelv er ca. 30 Km. lang og strækker sig i S.Ø.-N.V. Retning mellem Finlierne og Grong. I den nordøstlige Ende af denne Sjø ret over for Gjersviken ligger også et lidet Kapel under Grong — Rørviken Kapel — i meget venlige Omgivelser. Træffer man til at komme her i den første Halvdel af Juli Maaned, vil man kunne overvære det årlige Kirkestevne, som da afholdes her. På Grund af sin afsides Beliggenhed maa Rørvik Menighed nøie sig med denne ene Gudstjeneste om Året. Men i de 4 Dage dette Stevne varer — hver Dag med Gudstjeneste og ministerielle Handlinger — udfolder der sig et broget Folkeliv på det lille Kirkested. Ikke blot møder de Norske frem, som bor heroppe på sine spredt beliggende Gårde — men også Lapperne kommer ned fra Fjeldene rundt omkring — ja helt fra Sverige søger man til dette Stevne, der har fået et Ry for den eiendommelige festlige Karakter, der pleier at hvile over det. Ja Feststemning hviler der såvel over den herlige Natur, hvori det lille Gudshus er reist, som over det Folk, der søger hid, og som nu efter et Års Eneboerliv på sine ensomme Gårde atter en kort Stund skal få træffe sammen med Venner og Kjendinge. Der er neppe mange Steder i vort Land, hvor Folk lever så isoleret som heroppe. En à 2 Mil til nærmeste Gård — og flere Mil, før man når ned til Bygdeveien. Dertil kommer også, at der er Tider af Året, da man er så at sige afskåret fra al Forbindelse med Udenverdenen, navnlig i Vår- og Høstbløden, da de store Myrstrækninger heroppe er næsten ufremkommelige.

Forøget Interesse vil et Besøg på Rørvik Kirkested give, naar der indtræffer Lappevielse.

Iført sin bedste Puds kommer da disse Fjeldets raske Sønner og Døtre ned til sine Gammer ved Kirkestedet, og da der råder adskillig Velstand blandt Rørvikens Lapper, er der ikke så liden Stads, der udfoldes ved en sådan Anledning. Karakteristisk for Lappernes Klædedragt heroppe er en Mængde med Messingringer forsynede Perlesnorer, der hænger ned fra Beltet. Disse Ringe pleiede man tidligere at bringe som Offer til Afguderne. På Dærgafjeld straks i Nord for Rørvik skal der i en Kløft i Fjel-

det endnu findes adskillige sådanne Ringe der i Hedenskabets Dage blev benyttet i dette Øiemed.

Når nu den til Lappevielsen bestemte Dag kommer, er det lille Gudshus fyldt til Trængsel. Ude i Våbenhuset sidder Brudgom og Brud med Brudekoner, og når Tiden for Vielsen er inde, skrider Brudeparret opover Kirkegulvet, Bruden med Krone på Hovedet og behængt med al den Sølvstads, hun har kunnet overkomme. Efter kommer så Følget under en Raslen af Søljer og Ringe, der høres over hele Kirken.

Under Vielsen vil vi lægge Merke til den spændte Opmerksomhed, hvormed Brudeparrets Slegt og Venner ligesom også den øvrige Forsamling følger den hele Handling. En Brudevielse er jo en af de større Begivenheder i denne Befolknings på Afveksling så fattige Liv. Om Eftermiddagen afholdes der så en større Bryllupsfestlighed, og enhver, der vil besøge Gammen, er en velkommen Gæst. Men det er et Spørgsmål, om man også tåler Bryllupskosten, hvortil blandt andet hører Kaffe med småskåret Kjød og afskummet Rensdyrfedt istedetfor Fløde.

Dog, kan man uden alt for sterk Protest fra sine Smagsorganer få en sådan Portion ned, kan det ikke negtes, at dette er en Kost, hvorpå man kan „gå“ en Stund.

På vor videre Vei fra Rørvik når vi først et Vand, der har Afløb til Limingen, Vægteren. Dette tilligemed det i sydøstlig Retning liggende Huddingsvand hører sikkert til de mest fiskerige Søer i vort Land.

Man har ikke længe havt Slug eller Flue ude, før vi har en 4—6 Marks Ørret på. Og ligeså indbydende som Ørreten heroppe er i Udseende, skinnende gul med ildrøde Pletter, er den også i Smag. Den hører til den fedeste Ørret, jeg har spist.

Også en Jæger vil i disse Trakter finde et Eldorado. Ryper findes der overalt i Birkeskogen og i Vidjekrattet, og Elven og Sjøerne er rige på Ænder. Også Grågjæs hækker heroppe, navnlig i de Søer, som ligger i Nord for Namsvandet, Jengelvand, Rækære- og Gjukanvand.

Det var en vakker Dag i Midten af Juli, jeg roede over Vægteren på Vei til Namsvandet. Skjønt Solen stod høit på Himme-

len, og Vandet lå blankt som et Speil, tog jeg dog flere Ørreter på Slug under Overfarten.

Vægteren ligger i vakre Omgivelser, frodig Birkeskog med grønne Markeslätter, og straks i Øst ser vi en af Dærgfjeldets Toppe med det tidligere omtalte Offersted.

Efter en Times Roning lagde vi til ved Vægterli Sæter og fortsatte over det 4 Km. brede Eid, som skiller mellem Vægteren og Namsvandet. Hele denne Strækning udgjør det prægtigste Rype-tærræn, Småbirk og Vidjekrat, og man går hellerikke mange Skridt, før en Rypestegg flyver skrattende i Veiret for ens Fod, for dog atter straks at slå sig ned igjen, et Tegn på, at Familien er i Nærheden. Efter en $\frac{3}{4}$ Times Gang nåede vi ned til Namsvandet.

Dette er ca. 20 Km. langt, men ved Odder, som stikker ud i Vandet, er det delt i 3 Dele, Sørvandet, Midtivet og Store-Namsvand.

I ophøiet Ensomhed ligger dette mægtige Fjeldvand foran én med sine vilde Omgivelser, Dærgfjeld i Syd og det vældige, takkede Børgfjeld i Nord og Øst med sine Sne- og Isbræer.

Namsvandets nærmeste Omgivelser er dog nok så venlige. Birkeskogen stod der klædt i hele Forsommerens Friskhed og Ynde, og omkring Gårdene lå større, frodige Enge. Man skulde tro, at Folk ikke havde Mod til at slå sig ned så høit oppe og så langt fra den almindelige Færdsel, men en 3—4 Opsiddere bor dog omkring Namsvand, og de hører ikke til de fattigste blandt Rørvikens Befolkning. Rypefangsten og især Fiskeriet giver et ikke ubetydeligt Udbytte. Namsvandet, navnlig den østligste Del, er overordentlig fiskerigt, og når Folket er færdigt med Slåtånnen driver de på Fiskeri hele Høsten udover.

Vi havde ikke roet længe, før vi hørte Duren af Namsen, der har sit Udløb i den nordvestlige Ende af Vandet. Det var dog for sent på Dagen til at sætte derover, da vort Mål var en af Gårdene på Vandets Sydside.

Som vi nu ror videre og netop havde passeret en Odde, overraskede vi en Gaupe, der gik og luskede omkring nede ved Stranden. Den var sandsynligvis på Jagt efter en Saueflok, hvis Bjelder vi hørte i Nærheden. Den lod da ikke til at lade sig syn-

derlig officere ved vort uventede Komme, da den luntede rolig videre langs Strandbredden.

Så vakker som Dagen havde været, ligeså uhyggelig skulde Aftenen blive. Mørke Skybanker begyndte at trække op i Syd, og snart var hele Himlen overskyet. Så brød der løs et vældigt Tordenveir ledsaget af Skylregn. Lange, blålige Lyn lyste alt i et op på den mørke Himmel, og Tordenskraldene lød mangedobbelt forsterket mellem de lukkede Fjelde.

Vi var derfor glade over, at vi snart var fremme og kunde ty ind under Namsnesgårdens gjæstfri Tag. Og Glæden lod til at være gjensidig — så sjelden som et Besøg heroppe er. Snart var også Aftensbordet dækket, og vor nytrukne Fisk smagte fortræffelig til en Kop varm, dampende Kaffe, medens de tilstedeværende med Begjærlighed lyttede til, hvad vi havde at fortælle udenfra, fra den „store Verden“.

Ja, så er vi da nået frem til vor Reises Mål. Lang har rigtig nok Veien været og tillige også forbundet med en Del Besværligheder, navnlig på den sidste Del af Turen; men vi har dog også til Gjengjæld fåt se et godt Stykke af den norske Natur med dens eiendommelige, rige Afveksling — og ikke mindst interessant har Veien i disse Trakter været ved det Bekjendtskab, vi har stiftet med den venlige, gjæstfri Befolkning, som lever heroppe ved Rigsgrænsen, og som endnu må siges at befinde sig på Naturlivets Standpunkt med dets Oprindelighed og Fordringsløshed.

Men hvorledes skal vi nu fra denne Udkant af Verden atter komme tilbage — uden at behøve at tilbagelægge den samme Vei?

Har man intet imod at gjøre en liden Afstikker ind i Sverige, kan man ro Limingen Sjø nedover, fra hvis Endepunkt der kun er 5—6 Km. til Rigsgrænsen. Her ved Gården Voldmo i Tunsjø, Kapelsogn til Finlierne, stikker en Sjø ind fra Sverige (30 Km. lang). Ved dennes østlige Ende, Gædeide, træffer man den nye Landevei, som fører nedover Sandöladalen i Finlierne. Ved at vælge denne Rute vil man både få se lidt af Sverige og tillige gjøre Bekjendtskab med Finliernes storartede Natur.

Fra Gædeide i Sverige til Sem i Snåsen er det ca. 130 Km.

Ranen—Salten—Sulitjelma.

(Ved Adjunkt B. Hartmann).

Som bekjendt, nøier de allerfleste af den store Strøm af Reisende, der tager nordover, sig med en kortere eller længere Reise med en af Kystbådene, hvorved det da væsentlig beror på det Veir, man netop har i de få Dage Reisen medtager, hvor meget Udbytte man har af en sådan Tur. Men man ser da blot Kystlandskaberne, der kun danner den ene Side af den nordlandske Natur, og glemmer let, at der bagenfor, ved Siden af de imponerende Fjelde optræder blidere og mere afrundede Former i behagelig Afveksling med de mangfoldige Forgreninger af Fjordene og med yndige Dalstrøg, der mange Steder antager Karakter af vore sydligere Trakter. I Længden trættes også Øiet af stadig at betragte de sønderrevne Kystformer, der trods Storartethed let kan blive ensformige. De indre Fjord- og Fjeldpartier af Nordland byder derimod på så megen blid og storartet Natur i Forening og så rig Afveksling i Reisemåde, at det lønner sig langt bedre at gjøre en kortere Reie og se sig bedre om, ligesom man da også har bedre Anledning til at befinde sig i mere primitive Forholde, der for mange Turister netop er det mest tiltrækkende. En Ulempe ved den lange Kystreise er det også, at man stadig skal være påferde for at benytte enhver Anledning til at nyde godt af de stadig vekslende Seværdigheder og således let bliver overanstrengt og træt, medens man ved at færdes i de indre Egne kan ordre sig mere efter sin Bekvemmelighed. Specielt vil en Tur af sidstnævnte Art være at anbefale den, der foretrækker at vandre på sin Fod og nyde sit Måltid ude i den fri Luft for at sidde ved det veldækkede Dampskibsbord. Hertil kommer, at man på en sådan Tur kommer ganske anderledes i Forbindelse med Befolkningen og kan danne sig en Mening om dens Karakter og Levesæt. Heller ikke lægger Kommunikationsforholdene længere Hindringer i Veien, da man har Lokalskibe med rimelige Fragter på de allerfleste Fjorde. Navnlig for os Trøndere skulde det af mange Grunde ligge nær at vælge vore Ruter nordover, når vi vil udstrække vore Sommerture udover det trondhjemske. Dette viser sig dog slet ikke at

være Tilfældet, idet kun yderst få trondhjemske Navne er at opdage i Fremmedbøgerne i de indre Ruter deroppe. Det vil være mest hensigtssvarende at kombinere Kyst- og Indlandsrute, således at man reiser med et af Ruteskibene den ene Vei og den anden tildels holder sig til de indre Partier. Nedenfor vil jeg give Anvisning på en sådan anbefalelsesværdig Rute, som i det væsentlige falder sammen med den, jeg i sidste Sommer havde valgt. Denne falder også ganske billig og kan gjøres fra Trondhjem og tilbage på et Par Uger eller adskillig kortere Tid, om man ikke vil tage med synderlig af de foreslåede Afstikkere på Veien.

Man reiser helst med et af de Dampskibe, der anløber **Mo i Ranen**. Herved får man også god Anledning til at se **Ranen**, der nemlig i de indre Dele har meget tiltalende Omgivelser. På Mo kan man tage ind i Søstrene Johansens hyggelige Hotel. Herfra har man omtrent 60 Km. ganske god Landevei opad den for sine Naturmærkværdigheder bekjendte **Dunderlandsdal**, hvor man bør overnatte på Gården **Bjellånes**, før man tager fat på Fjeldovergangen til Salten. Man kan ogsaa få Nattekvarter og, om man vil, Skyds på flere af Gårdene opigjennem Dalen (**Skonseng, Nævernes, Eiterå, Dunderland**). Der findes flere vakre Fossersåledes nær Skonseng **Reinfos**, et ganske betydeligt Vandfald. Man har 3 Gange Færgested over Hovedelven og ligeledes over en større Bielv, **Langvasåen**, da der ingen Broer findes. Underveis bør man ikke forsømme at bese flere af de Elve, som forsvinder i Jorden og kommer frem igjen efter et længere eller kortere underjordisk Løb. Blandt disse fortjener især at nævnes **Eiteråen**, der kommer op et Stykke ovenfor Gården af samme Navn, og $\frac{1}{2}$ Mil længere oppe i Dalen **Almliåen**, kun nogle få Skridt nedenfor Landeveien. Sådanne Elve, der ved Fremkomsten pleier at vælde frem med en stor Mængde af det klareste Vand, findes også andre Steder i vort Land, men neppe nogensteds i så talrig Mængde som i de til Svartisen stødende Trakter. Mellem Skonseng og Nævernes passerer man de tidligere berygtede **Ildhullier**, der for en Del består af brat Ur, og lige til Begyndelsen af forrige Aarhundrede spærrede Adkomsten til den øvre Del af Dalen. Nu har man en Kjørevei, der er ganske god, men lovlig smal, så at man må kjøre

med Forsigtighed. Opper Dalen har man frodige Skove og flere vakre Partier. Vil man afse længere Tid på Veien, har man mangesteds ypperlig Anledning til Ørretfiske både i Elve og Fjeldvand. Det lader sig også gjøre at komme **Svartisen** på nærmere Hold på én Dag, og man kan da for en sådan Udflugt vælge mellem forskjellige Steder som Udgangspunkter, af hvilke Mo vistnok er at foretrække. Der findes også nogle mærkelige Huler og Grotter, af hvilke **Grønlihulen** skal være lettest tilgængelig og på samme Tid en af de interessanteste og bedst undersøgte, ligesom et Besøg hid kan forbindes med Turen til Svartisen.

Fra Bjellånes har man en overmåde storlagen Fjeldvandring på 66 Kilometer til **Saltdalen**, men Turen bliver på en enestående Måde lettet derved, at man den hele Vei kan følge Telegraflinien. Der trænges derfor i det Følgende ikke nogen nøiere Anvisning til at finde Veien her, ligesålidt som man behøver at tage Veiviser eller anvende andre Forsigtighedsregler, der ellers kan være nødvendige, når man skal foretage en så lang Vandring tilfjelds, og navnlig på disse Kanter, hvor man desværre endnu ikke har gode Karter. Dertil kommer, at man på Bjellånes (og om man kommer nordfra på Rusånes) kan få lånt Nogle til de her med omtrent en Mils indbyrdes Afstand opsatte 5 Fjeldstuer, der står til de Reisendes Afbenyttelse, og hvor man finder det for et Ophold nødvendige Inventarium, Ved o. s. v. Man kan påregne 3—4 Timers Vei mellem disse Stuer, og da her findes Senge, kan man i fornødent Fald overnatte. Vil man tage det mageligt, kan man altså anvende 2 Dage. Niste må medtages, men hermed kan man forsyne sig i rigeligt Udvalg hos Handelsmand Meyer i Mo. Det varer ikke længe, førend man kommer ovenfor Skovgrænsen, og efter den lange Vandring i Dalen smager det godt at befinde sig på fuldstændigt Høifjeld, hvor kun en og anden forkrøblet Birk eller Furu er at se på enkelte lavere Steder, og hvor Telegraflinien, den pålidelige Veiviser, synes at have trængt sig urettelig ind. Der er endel Smælve at passere, men de vil som Regel ikke volde nogen Vanskelighed. Dog gjør man rettest i ikke at foretage denne Tur før Midten af Juli, når en større Del af Sneen er smeltet. På et Sted mellem 1ste og 2den Stue så jeg i det Fjerne

en noget større Elv, hvis Løb havde en Retning lodret på vor Vei, således at det syntes uundgåeligt at passere den, og jeg ventede derfor spændt på, hvordan det vilde løbe af, indtil den længere frem pludselig viste sig vældende frem dybt under på høire Side. Det er altså en af de ovenomtalte **hunderjordiske Elve**, over hvilken Naturen selv har bygget en forsvarlig Bro. Nordenfor 2den Stue går Telegraflinien over en større Elv, men kommer snart tilbage til den Side, man har at følge. Omtrent midtvejs har man et Par større Vand på høire Hånd. Ofte har man udmerkede Prospekter af Svartisens mægtige Sneflader. Terrænet er i det hele godt for Fodvandrere, og navnlig i den nordligere Del har man hårdt, fast Fjeld at gå på. Somme Steder har man et sterkt bølgeformet Landskab, men i det Hele stiger det opover lige til den sidste Mil, da det går brat nedover frodige Lier til Saltdalen, efterat man fra Høiden (sands. ca. 900 Meter) har havt Anledning til at nyde Skuet af et storartet Høifjeldspanorama, der foruden de nærmere Toppe, **Ølfjeldet**, **Bådfjeldet** (så kaldt på Grund af Ligheden med en omvendt Nordlandsbåd) o. s. v. indbefatter **Sulitjelmapartiet**, **Blåmanden** m. fl. Den værste Gene på Turen vil her som overalt tilfjelds i de nordlige Trakter være den Masse Myg, mod hvilke man maa være forberedt på at føre en stadig og oftest håbløs Kamp. Ofte kan man træffe Lapper med sine Renhjorder. Polarcirkelen falder over den øverste Del af Dunderlandsdalen, og den her nævnte Fjeldryg mellem Ranen og Salten danner også Nordgrænsen for Granen som skovdannende Træ, idet man længere Nord kun har små Klynger af dette Træ (f. ex. i Gråtådalen og ved Langvandet under Sulitjelma). Ranen og Saltdalen har derfor en temmelig forskjellig Karakter. Den sidste har en bred Bund og består af terrasseformede Moer, dels dækkede med smuk Furuskov, der også vokser langt opover Fjeldsiderne, dels med veldyrkede Gårde. Når man kommer ned til **Rusånes**, den første Gård, må man se at træffe på Broen over Ruså et kort Stykke ovenfor Gården.

Strækker Tiden til, bør man fra Rusånes gjøre en Udflugt til den bekjendte **Junkerdalsur**, hvilket medtager 1 à 2 Dage, eftersom man vil benytte Hest eller ei. Det går vistnok an at komme

ned i Junkerdalen fra Fjeldet, men man må da forlade Telegraflinien og altså finde Veien på egen Hånd eller have Fører med. Fra Gården **Storjord** er et ganske kort Stykke til Uren, der nærmest er at betragte som en uhyre Revne i Fjeldmassen med en skummende Elv i Bunden. Fra Siderne glider ofte Klippeblokke og større Gruspartier nedover Fjeldsiden, så den til sine Tider, dog sjelden om Sommeren, kan være farlig at passere. Vegetationen er yppig; og der findes sjeldne Alpevekster, så at denne Dal navnlig for Botanikere vil frembyde megen Interesse. Før der anlægdes Vei, foregik Forbindelsen fra Junkerdalen med Udenverdenen over Fjeldet.

Fra Rusånes til **Rognan** ved Fjordens Bund er ca. 2 Mil. Her er god Landevei, og det er ikke vanskeligt at få Skyds, om man ønsker; i Reisetiden kan man ofte få benytte Returskyds. Er man heldig, kan man også få Anledning til at reise nedover Salt-dalselven i Elvebåd. Rognan har et noget bymæssigt Udseende med den lange Rad af Våningshuse, Kirkehuse og Nøst. På Rusånes er godt og billigt Logi, derimod er Hotellet på Rognan ikke videre at anbefale.

Fra Saltdalen tager man med Dampskibet til **Finneidet**. Herfra kan man på god Vei gjøre en mindre Udflugt for at bese de smukke Ankerske Marmorbrud i Nærheden af **Fauske**, men en endnu mere lønnende Tur med Finneidet som Udgangspunkt, som man absolut bør gjøre, når man først befinder sig på disse Kanter, er til **Sulitjelma** og de meget seværdige Kobbergruber dersteds. Denne foregår først med Dampskib over **Nedrevand** med venlige Omgivelser, derpå **Øvrevand** med høie og tildels lodrette Vægge, der mere giver det Karakteren af et Fjeldvand, og senere på en Jernbane, der nu befordrer Passagerer efter faste Ruter. Man kan tage Billet for den hele Tur. Denne Jernbanetur på vel 10 Kilometer er vistnok den merkværdigste i sit Slags hertillands, Stigningen er lige til 1 på 30. Over sig har man udoverhængende Fjeldvægge og dybt under sig bratte Styrtninger og en skummende Elv, og uafslidelige Kurver med indtil 50 Meters Radius snart til den ene og snart til den anden Side, så man i Begyndelsen føler sig ganske beklemt. Andre Steder har man dog vakre Birkeliev

og af og til udvider Dalen sig og byder vekslende Udsigter. Fra Banens Endepunkt, **Hellermo**, reiser man igjen på Dampskib over **Langvand** til **Furulund** og **Fagerli**. Da der er Telefon fra Finn- eidet, kan man i Forveien bestille Logi m. m. på førstnævnte Sted. Gruberne, der ligger i Nærheden, er der let Adgang til at bese. De er tildels oplyst med elektrisk Lys. Ligeledes bør man bese Vaskeværket og Smeltehytten på Fagerli. Sidstnævnte Sted svarer ikke i den Grad til sit Navn som før, da Røgen fra Værkets Rost- hytte har afsvedet Løvet på Birketræerne i lang Afstand. Tæt ved er den prægtige **Balmifos**.

På en Dag kan man bestige den nærmeste af Sulitjelmatop- pene, nemlig den såkaldte Vardetoppen (1875 Meter høi), hvorfra der er en glimrende Udsigt, som vistnok kan måle sig med de bedste i Jotunheimen og i visse Måder overgår disse, idet man foruden det oprevne Landskab har Fjorden og Havet, der giver Rundskuets en behagelig Afveksling. Det tør være rettest at tage Fører, som er at få på Fagerli, men ellers frembyder Bestigningen ikke specielle Vanskeligheder. Man kan således undgå at komme på Bræ og holder sig på den længere, øverste Eg til Midten af denne. For Tindebestigere er der god Anledning til også at for- søge sig på andre af Toppene og komme de vilde Gletscherpartier på nærmere Hold. (En længere Skildring af en Bestigning af S. findes i den Norske Turistforenings Årbog for 1886).

Udover Saltenfjord reiser man forbi **Skjerstad** smukke Kirke, og kan da enten på Veien videre bese Saltstrømmen eller gjøre en længere Afstikker ind til **Misvær**. Herfra har man en let Fjeld- overgang på ca. 7 Timer til **Bejeren**, under hvilken man har Ud- sight til vakre Fjelde som **Ramsgjeltind** m. fl., og kommer ned ved **Osbak**. Derfra er 1½ Mil god Vei til **Solsøien** ved Fjordens Bund, hvorfra der igjen er 3 Kilometer til Anløbsstedet **Tvervik**. Veien over Fjeldet er tildels opvardet, og er man lidt fjeldvant, finder man frem på egen Hånd. Bejeren er et interessant Dalføre, og vil man have en Bestigning, egner **Høgtinden**, der er 1390 M. høi og sti- ger ret op fra den nederste Del af Dalen, sig fortrinlig hertil. Også **Bejerfjorden** er meget storartet. Gjennem en bugtet Led snor den sig mellem dels nøgne og dels skovklædte, høie Fjelde, og er på

et enkelt Sted, ved **Færøssund**, så smal, at det ser ud, som om Skibet vil gå lige på Fjeldet, indtil der pludselig viser sig en Åb- ning, gennem hvilken Skibet ved en hurtig Omdreining kan pas- sere. Just her findes også talrige Jettegryder indsløbne i Fjeld- væggen.

Fra Bejeren skal man kunne gjøre en overmåde lønnende Ud- flugt til en trang Sidedal, **Gratådalen**, der næsten er et terra incognita, som meget sjelden er bleven betrådt af Turister. Dalen — faste Beboere — strækker sig som en Fure opunder Svartisens Snemasser og er temmelig lang, så det vil tage et Par Dage at vandre den op og ned. Den skal byde på mange Naturmerk- værdigheder af samme Art som dem i Dunderlandsdalen, såsom Jettegryder, underjordiske Elve, merkelige Grotter og desl.

Vil man blot gjøre en kortere Afstikker i Bejeren, kan man på et Par Timer spadserere hen til et eiendommeligt beliggende, smil- lende Vand, **Soløivand**, der ligger som en Oase mellem de vilde og nøgne Omgivelser.

Man reiser altså med Dampskib til **Bodø**, hvor man da vil kunne se Byen og nærmeste Omegn, medens man venter på Kyst- bådens Afgang. På Veien sydover får man se den Del af Kysten, man ikke kom til at se på Opreisen, såsom **Hestmanden**, **Rødø- løven** m. fl. Hvis man endnu ikke vil reise tilbage, vil det selv- følgelig være en udmerket Afslutning at tage en Tur rundt **Lofoten** og muligens **Vesterålen** med et af Lokalskibene. Man kan også kombinere Reisen med en Indherredstur ved at tage om Namsos på Op- eller Nedtur. Forøvrigt tror jeg efter at have under- søgt Forholdene at kunne påstå, at om end den ovennævnte Tur kan tænkes varieret på flere Måder, kan Ruten vanskelig lægges stort heldigere, end jeg har anvist. Er man så også hel- dig nok til at have godt Veir, er det sikkert nok, at nogen her- ligere og på Afveksling rigere Sommertur kan neppe tænkes, ial- fald i det nordenfjeldske. Jeg vil derfor anbefale den på det var- meste til alle, som vil tilbringe en kortere Ferie på en behagelig Måde, forudsat at man har åbent Øie for Naturens Skjønhed og tillige ønsker at stifte nærmere Bekjendtskab med disse Dele af vort Land.

Nærværende Meddelelser er nærmest nedskrevne for at henvende trønderske Turisters Opmærksomhed på en sådan Tur og udpege den heldigste Rute. Navnlig tænker jeg på dem, som allerede har gennemstrejft vore egne Turistfelter. Forresten vil man om Afstande og desl. finde de pålideligste Oplysninger i Yngv. Nielsens Reisehåndbog.

Sylen—Rien-Trakterne.

(Af Overretssagfører Olaf Richter).

Af Fjeldpartierne nordenfjelds ved jeg ingen, som eier mit Sind mere end de Trakter, som med Sylene som Midtpunkt strækker sig over fra Storlien og Meraker i Nord, Tydalen i Vest og Røros og Aursunden i Syd og mod Øst fortsætter sig milevidt indover i Jämtelands Vidder og Skoge. Det er Egne, hvis Skjønhed er lige så vild og storslået, som Naturen er karrig. Alt ligger som fra Arilds Tid; Mosen vokser på den samme Fjeldknaus, Bækken fra Bræerne vasker de samme Stene som i Århundreder, og man kan komme til Steder, som endnu ingen Menneskefod har betrådt.

Sylpartierne har ikke Trolldheimens vekslende Scenerier, — hverken dens forrevne Tinder eller yndigt smilende Fjeldvande og Dalfører. De er heller på en Måde ensformige. Men de eier de uendelige Vidders store Stilhed, deres Gru og vemodige Tungvind. Horizonten er vid; de hvidhættede Snefjeld fortøner sig langt borte, og man føler, man færdes i et Eventyrland.

Thi et Eventyrland er det! Aldrig har jeg i mit omflakkende Sommerliv i det nordenfjeldske oplevet så meget som de Dage, da jeg for nogle År siden — det var i Trakternes „jomfruelige“ Tid — gik fra Storlien til Nedalen, så megen Anstrengelse og Savn, så meget uventet og skuffende og så stor Glæde. Jeg ser endnu de tre unge Studenter sidde omkring et blafrende Bål nede i Kjærene ved Fiskåen, udmattede, sultne og dødstrætte som de var, indhyllede i den tætte Skodde i den lange, hemmelighedsfulde

Nat. Koldt var det, så Vandet spekte, og de sad der med bøiede Hoder uden at nævne et Ord, betaget af en Stemning, som lod dem merke Nærheden af det store ubekjendte i Naturen.

Nedalen.

Lunt, bortgjemt som en Fugls Rede i Skogen ligger denne lille Fjeldgård mellem de hvide Birkestammer nede ved Nea. Eieren har ryddet hver Plet her lige under Sylene, hugget og kjørt hver Tømmerstok. For solid og velgjort må alting være, hvor Snestormen raser i ugevis om Vinteren, og Ski og Truger er det eneste Middel til at nå nærmeste Nabo to Mil borte. Stuerne er koselige, og Folkene har Fjeldbøndernes lyse Sind og elskværdige Gjæstfrihed. Det er, som kommer man til gamle Venner; der disktes op med det bedste i Madveien, og Folkene formelig kappes om at gjøre én Livet behageligt.

At leve her en Sommer, det er Helsebod for et blegt, forkavet Bymenneske. Man ligger på Volden og ser op til Lillesylen på den ene Kant, Skarsfjeld på den anden. Nedigjennem Dalen glitrer Nea i tusen Slyngninger, og en Aftentur i Båd på dens stille Vande vilde være det stemningsfuldeste i Verden, hvis ikke Myggen af og til havde blandet sin Gift i Glædesbægeret.

Nedalen er et Centralpunkt i Syltrakterne. Man kan gjøre Ture over til Essand, en af de fiskerigeste Søer nordenfjelds, og Kvarter kan nu tages på Turistforeningens nye Hytte på Storeriksvold. Der kan gjøres Besøg over Grænsen til den svenske Turistforenings Hytte nedenfor Sylene, og man kan tage en Afstikker hen til den vakre Stuesjø.

I det hele har Nedalen en stor Fremtid for sig som Turistkvarter. Den trønderske Ungdom må vel en Gang se til at finde derop, når Velocipedgalskaben med Rekordsætning på de støvede Landeveie er tilende. Et andet Sted, som jeg vil få omtale, fordi det efter min Mening er for lidet påagtet; er —

Storølvovold

i Ridalen. Det var ved et Tilfælde, jeg traf på Stedet, jeg slog mig ned der og kom igjen et andet År.

Sæteren eller Stuen, thi der er bygget en to Etages Turisthytte på Storelvevolden, ligger ved Glommens Kilde, Storelven mellem Sjøerne Riasten og Rien. I Bygningen er der to store Fællestuer og fire små Soverum, og er man så heldig, som jeg og mine Venner var her første Gang, at tage det hele i Enebesiddelse, kan man betragte den som sin private Fiske- og Jagthytte.

Som Station for Fiskere søger den sin Lige; man har nemlig alle Glommens Kilder til Disposition. Er man magelig anlagt, vil man i det væsentlige holde sig til Øvresjøen, som kun ligger ti Minutters Gang fra Sæteren. Den er en Arm af Rien og er ganske fiskerig. Vil man derimod have Tag i de store Karer på fem Mark og derover, bør man prøve Slugen i selve Rien, og med lidt Held kan man her hente op Knipper af fed Fjeldørret, rødere i Kjødet end den rødeste Laks.

Men vil man have mange rødspettede Fiske, bør man hjem-søge Haasjøerne, to Småsjøer ret øst for Øvresjøen. Er man to kraftige Karer, og har man en let Båd, kan man hver Dag trække den over et Eid på en Par Hundrede Skridt fra en liden Bugt på Sydøstsiden af Øvresjøen og op i Håen. Og fra den ene Hå kan man stage sig imod Strømmen op i den anden. Her kan Ørretten være utrolig jerv til at bide, helst på blanke Skeer, og hvis man er så heldig at være først i Farvandet det År, og der kommer en Byge med mild Søndenregn, så har man en af de Stunder, som for den passionerede Fisker står som det deiligste i Verden; og først Tusmørket nøder én til at surre ind på Snellen og trække Båden på Land.

Fra Storelvevolden kan man aflægge et Besøg hos Finnen Pål Jonsa i Kjerrulien; det er bare et Kvarters Gang derop. For et Par År siden var der flere Familier i Kjerrulien, så man kunde gå om på Traktering fra Gamme til Gamme. For trakteret blir man, hvis man ikke gjør et altfor uheldigt Indtryk. Finnekaffen er jo bekjendt som en Delikatesse, og Renmælken, der er federe og sødere end den fineste Sæter-fløde, kunde være det hvis den ikke bestandig var fuld af Renhår, som sætter sig fast i Gane og Hals. Efter Trakteringen pleiede vi at byde om Cigaretter, og det var et komisk Syn at se os alle sidde på Hug på Riskvistene i

Gammen med dampende Cigaretter, fra Karer og Kvindfolk til den mindste Pjok.

Finnerne deroppe er forresten oplyste Folk; de var meget be-reiste, og en af Døtrene, som havde taget Middelskoleeksamen på Røros, havde både engelske og franske Bøger hos sig. Mine Kam-erater og jeg, som ellers bruger Fransken som Kråkemål, når vi ønsker at sige noget „unter uns“ i andres Pårør, måtte den Gang lægge over i Latinen.

Man kan gjerne forsøge at kaste med Lasso, når man er oppe i Indhegningen og ser på Melkningen; man resikerer bare at få en Luftfart på Hodet mellem Renerne, hvis man skulde være så heldig at nå Renen med Lassoen. Derimod bør man vogte sig for at fortælle Pål Jonsa, at man er Sagfører; da giver han sig ikke, før man har fået tillivs alle hans tabte Processer, og de er, det kan jeg forsikre, både mange og lange.

Troldheimshytten—Romundstadbygden—Vederskaret—Grut.

(Af Dr. Thv. Lindemann).

Jeg vil ikke undlade at meddele lidt om et Par Ruter, som jeg i Sommer — 1896 — gik i Troldheimen. Specielt den første har sin betydelige Interesse, da den danner et nyt Lød i de vakre Fjeldovergange, man har fra Troldheimshytten.

Turen gik fra Turisthytten over til Gården Sæter øverst i den såkaldte Romundstadbygd, som er en Sidedal, der ved Rindalens Kirke går ind mod Øst.

Fra Hytten (Kartblad Troldhætta 42 C) går man den alminde-lige Vei langs Folla og over Svartåen på Klop. Videre langs Folla igjen indtil Fiske og Kvammen Sæter. Her går man af Stien til-høire over Rødbækken, som her er meget let at passere. Herfra lige under Bakken nordover indtil man træffer på Turistveien igjen. Terrænet på denne Side af Bækken er meget tørrere end den op-gaaede Sti. Her bøier man ret mod Vest opover Bakken til Lia-

garen, som man går igjennem og passerer over den lille Kværnbæk, så man har den på venstre Hånd. Stien går langs denne et Stykke opover, så over den igjen, og nu sætter man efter Kompasset Kurs noget sydlig for Toppen af Kongensgrøfjeldet (946 M.). Da dette er meget „kollet“, får man ikke se Varden, før man er temmelig langt oppe, men man har omtrent hele Tiden Trolhættas Toppe for sig tilhøre. Snart dukker også Rinnhattens mørke Massé (1336 M.) op over Kammen omtrent midt imod.

Man følger den sydlige Skråning af Kongensgrøfj. et Stykke rundt. Her får man Udsigt over de øvre af Kvern bæks- og Rinnvandene. Man fortsætter rundt, indtil man i Nord for disse nede i den forresten temmelig flade Dal ser et lidet Tjern, hvorfra en liden Bæk i mange Afdelinger flyder nedover. Noget nordlig for dette passerer Dalen, idet man holder Retning NNV., med Rinnhatten tilhøre og Bolme-Troldhætta tilvenstre. Man holder samme Kurs over Dalen, indtil man kommer op på den Åsryg, som tilsyneladende løber NO.—SV., man holder tilvenstre opover i Åsen og fremover langs en Udløber mod NV. Jo høiere, desto lettere Terræn, indtil man kommer frem på et lidet Plateau, som er karakteristisk derved, at det er omtrent bedækket af hvide Stene. Før man kommer frem på dette, ser man ret foran sig nede i Dalen den nordligste Vig af lille Rinnvandet. Er man kommen frem på Spidsen af Plateauet, ser man Stomperødsæter og Storlisæteren liggende ret under sig nede i Dalen. Man styrer da ned lige på disse over en liden Snefon. Pene Sæter.

Herfra fører Veien langs l. Rinnvand, og kan man nu vælge enten den vestlige eller den østlige Side af Rinna for at komme ned til Bygden. Den vestlige skal være den, der på Grund af Terrænet skal være den letteste, men må man her vade to Gange, først over lille Rinna og senere, langt nede over store Rinna, som, når man finder det rette Sted, heller ikke skal være vanskelig at komme over — men dels er Elven her temmelig stor og bred, og dels kan det vistnok uden Fører have sine Vanskeligheder at træffe det rette Vad, som forresten — efter hvad vi så — ligger et lidet Stykke sydlig for den ikke ganske ubetydelige Fos, Rinna danner nede i Dalen. Vi valgte den østlige og fulgte, efter at have for-

ladt l. Rinnvandet, Retningen ret mod O. Man bør holde sig noget på Sydkant af de Myrer, som findes, uden dog at komme for langt syd. Skulde man, når man når Rinna, se, at den modsatte Bred er steil, så er man forlangt mod Syd. Man følger da oppe på den vestre Bred Elven, indtil man får Øie på Helgetunsætrene. Lige i Syd for disse fører god Klop over Elven.

Man går nu igjennem Sætervoldene og finder i Nord for disse et Par forøvrigt temmelig svage Stier. Man gjør vel i at holde så meget O som mulig, for at undgå unødige Krogveie, indtil Elven gjør en Sving mod Øst næsten helt ind til Fjeldskråningen. Her træffer man på en Sti, som man følger hele Veien ned til Dalen, forbi Ødegård- og Løset-Sætrene. Man går langs Elven helt indtil kort ovenfor den før omtalte Fos. Her træffer man på tydelig Kløvvei, der svinger af mod Øst bort fra Elven, der herpå svinger vestover. På dette Sted skal det omtalte Vadedsted være. Ved en liden Bæk deler Veien sig. Man holder her til høire uden at gå over Bækken. Senere træffer man Bækken igjen, og den passerer, så man kommer midt imod en Høluddu på dens anden Side. Denne er også synlig, før man går over Bækken. Herfra er stærk tydelig Vei omtrent helt ned til Bygden, som man af og til får Øie på i Åbninger i Skogen. Oppe på den anden Side af Hoveddalen, som man nu snart kommer ned i, ser man et lyst Hus med røde Udhuse. Det er Gården Sæter. Man kan allerede oppe i Dalen se denne.

Turen til Stomperødsæter tog 4 à 5 Timer, og lignende Tid medgik også herfra og til Sæter Gård. Heri medregnet noget spildt Tid derved, at vi måtte søge efter Kloppen oppe ved Helgetunsæter. Fjeldovergangen, der går op til ca. 900 Meter, er ualmindelig tør, der findes næsten ikke Myr deroppe, og Terrænet er idet hele taget overmåde let at gå i. Den sidste Halvdel af Veien derimod var temmelig fugtig og tildels ulændt; men — som sagt — den anden Side skal jo være bedre efter Sigende, og — så kan jo en anden forsøge den Vei. Fra Sæter gik vi næste Dag over Vederskaret til Grut i Meldalen.

Veien er her for den største Del af Turen meget let at finde. Fra Sæter tilbake over den samme Bro, som man Dagen iforveien

kom over. På tydelig Kjørevei svinger man straks tilvenstre langs Elven et lidet Stykke og så opover en Bakke. Inde i Skoven deler Veien sig, man tager den til venstre, som følges, indtil man når den Samling af Sætre, som går under Navnet „Vederskaret“ eller, som det i Folkemunde heder „Vøløskaret“. Fra den sydvestligste af Sætrene her, som forresten var ualmindelig vakkre og velstelte, fører Vei ned over Marken ned til en Høluddu, hvor man ved at følge Veien svinger lidt tilvenstre gjennom en Grind. Her træffer man på en tydelig Sætersti, som imidlertid tilsyneladende forsvinder i et lidet Sandras. Man må passe på ikke at tage af for tidlig tilvenstre, da man da let — således som det passerede os — kommer op i høist utækkelige, kratklædte Hauger. Man kan lægge Mærke til, at Veien fører forbi en Sæter, der ikke står afsat på Rektangelkartet Troldhætta, men som omtrent befinner sig på det Sted, hvor 10de Meridianstreg krydser den nordlige af de to Sæterveie, som den reviderede Kartudgave har afsat (på den gamle Udgave findes kun denne ene). Sæteren ligger sådan, at man ser den et Stykke borte fra, hvis man feilagtig er kommen op på Høiderne, medens den ikke sees, før man er temmelig lige inde ved den, når man går den rigtige Vei. Dette er det eneste Sted, hvor der kan være tale om at tage Feil. Fra denne Sæter er der tydelig Sætervei hele Tiden. Over Myrene kan jo den egentlige Vei undertiden komme bort, men det er ikke vanskeligt at følge Sporene. Veien holder sig oppe på Høiden hele Tiden. Man passerer et Sagbrug ved Stabækken, og herfra blir Veien endnu bedre og tydeligere. Ca. én Kilometer fra Øien Sæter, der forresten er vanskelig at opdage, tager en meget mindre tydelig Vei af tilhøire og nedover. Denne følger man, på Bro over Ota på et meget vakkert Punkt, ned til Gården Grytbak. Veien går gjennom denne Gård og herfra ned i den egentlige Bygd på Bro over Reisa til Åen. Man kan herfra enten fæрге over Orkla eller benytte Løipestrængen oppe ved Meieriet midt imod Grut.

Essandsjø—Ekorndøren—Handøl—Storlien.

(Løitn. Kåre Sv.s Klängenberg).

3 August 94 satte jeg ensom Kursen for Nedalen, idet jeg, istedetfor at følge den vanlige sikre og gode Vei forbi Movandet og Stuesjøen og fra Stuevold til Nedalen, tog Kursen ret op mod Movola lige på Nedalen, hvilken Rute jeg var anbefalet af Kjendtfolk på Løvøien. Kartblad Stuesjø, 43 D.

Brat går Lien op, og Myrer og tæt Skog gjorde Veien endnu vanskeligere. Når hertil kommer en stegende Sol, så kan enhver skjønne, at Turen tog på. Men snart endte Granskogen, tilslut svandt også Birken, og jeg befandt mig på Nordenden af Movolas Plateau, hvor en forfriskende Vind snart udslettede ethvert Spor af de nys overstandne Anstrengelser.

Movolas Plateau er jevnt og fladt og opfyldt med prægtige Multemyrer, som jeg frådsede i, indtil Smagsorganet gav tabt. Ved Siden af at frådse i Multer, nød jeg en herlig Udsigt over Øifjeldet, Sylene, Skardørsfjeld og mange andre af Traktens ærværdige Kolosser. Efterhånden spiste jeg mig fremover og tog fat på Nedstigningen til Nea, hvor jeg opdagede en Sæter, som jeg stiledede mod. Efter 1³/₄ Times Marsch fra Løvøien nåedes denne Sæter, Fosvolden, som den Sommer var ubeboet.

Fra Fosvolden fulgte jeg nu Neas venstre Bred i et bakket og ulændt Terræn, idet jeg håbede at finde Folk på Ånøivolden og der få lidt Greie på en bedre Vei. Efter en møisommelig Vandring, som jeg senere hørte kunde være spart, hvis jeg havde fundet en Sti, som fører mellem Fosvolden og Ånøivolden, standsedes jeg af en Buhund — i Dagbogen noteret „uhyggelig stor“. Den så ud til at tro, at jeg var et Stykke Kjød, som kom gående således af sig selv for at bringe den en Afveksling i dens magre Sæterkost. Da dette vandrende Kjødstykke — alias jeg — imidlertid ikke havde samme Opfatning, tog jeg min Tollekniv i den ene Hånd og Fiskestangen i den anden — fast besluttet på at modsætte mig et „Indhug på mine rent personlige Enemærker“. Jeg slap imidlertid med Rustningen til Kamp, idet jeg uventet fik Assistance af Sæterens Befolkning, som snart bragte min Fiende

til Ro, og senere underkastede den sig ganske, efterat jeg havde underkjøbt dens Herskab med en Dram af min Kognakflaske. Sæterens Befolkning var blandet og havde følgende Størrelse: 1 Kal, 1 Kjærring, 5 Unger og 2 Jenter, hvilke sidste kun var på Besøg og tilhørte Sæteren på den anden Side af „Neen“. Jeg blev traktert med Multer, rene tykke Fløden og Fladbrød, og der var ingen Ende på Spørgsmål og Elskværdigheder.

De fortalte, at Veien til Nedalen var på den anden Side af Neen, og at den var let og behagelig. Da Jenterne skulde over, slog jeg Følge med dem. Jeg brettet Benklæderne op, tog Strømperne af, men beholdt Skoene paa — en Fremgangsmåde, som er anbefalelsesværdig, da man derved undgår at skjære sig eller glide på Stenene på Bunden. Kommen over tog jeg Skoene af, heldte Vandet ud og tog atter Strømper og Sko på.

På denne Måde bevarer man bedst sine Fødder, og vil ikke engang mærke Væden, hvis man har Tid til at tørre Skoene lidt i Solen, hvis denne er oppe, eller gnide dem lidt indvendig med Mose eller Græs.

Jeg blev med Jenterne op til deres Sæter, Jensåsvold, hvor jeg hvilte en Stund og mored mig over en gammel Kjærring, som snakket og skravlet afgårde, så Kl. blev 6 Efterm. inden jeg forlod den venlige, men primitive Sæter — en Grue midt på Gulvet med et Røghul lige ovenfor så stort som $\frac{1}{4}$ af hele Taget, en Ophøining med Græs på og et Par gamle Skindfælder, der tjente som Seng, et Par Bænke og en Krak, og Dere har hele Herligheden. Hertil kommer, at alt var sværtet og skiddent af Sod og Røg.

Til at begynde med vandrede jeg rolig afsted i Følge med Sæterjentene, men, efter at disse havde forladt mig, i et raskere Tempo på en fast Sti i Neøienes Birkeskog. Aftenen var forunderlig rolig og stille og Himmelen klar, men det tog en Ende med Behageligheden, da Regnet, der inden mange Minutter gjen-nemblødte mig til Skindet, styrtede ned. Samtidig kom jeg ud af Veien ved Esnas Udløb i Nea og havde meget Besvær med at komme over førstnævnte Elv. Hvordan jeg kom ud af Veien, ved jeg ikke, men mulige Efterfølgere bør indhente bedst mulige Op-

lysninger om, hvorledes de skal komme over Esna. Jeg tror, der skal være en Klop.

Da jeg heller ikke på den anden Side af Esna var istand til at finde nogen Vei, lagde jeg afgårde for at nå ind i Birkeskogen, hvor jeg vidste, der var fast Grund under Fødderne. Men lang blev Veien, inden jeg nåede did. Gjentagne Gange sank jeg ned i Myren — engang stod jeg nedi med begge Ben tilknæs med Myr på alle Kanter og måtte ta en hurtig Retræt. Efter mangen Viderværdighed nåede jeg endelig fast Grund, og satte fuld Fart på, da det allerede var blevet mørkt. Tilslut havnede jeg på en Sti, som jeg fulgte og nåede Nedalen, da Klokken var vel 10.

At beskrive det Velvære jeg følte, medens et mægtigt Bål flammede på Peisen, og jeg sad og byttede Klæder inderst indefra og lod mig gennemstege, er unødvendigt — dette er en af alle Turister velkendt Nydelse. Hertil kom et vakkert Værelse — efter Fjeldforholde — og en deilig Aftensmad tilvinkede mig. Nedalen er beskrevet af Hr. Overlærer C. Schulz i Årsskriftet for ifjor, og jeg vil kun slutte mig til hans Udtalelser ved at erklære, at Ste-det er i enhver Henseende udmerket.

Aftensmåltidet delte jeg med vor gamle Bekjendt „Studenten“, som det År var Fører på disse Trakter, og som sådan stationeret her på Nedalen, samt en anden Turist, som kom fra Esna Gruber $\frac{1}{2}$ Times Tid efter mig.

At vi sov udmerket trods de udstandne Strabadser og vågnede næste Morgen uden så meget som Snue kunde vi takke den velsignede Fjeldluft for.

Tidlig den påfølgende Dag startet vi for Esna Gruber, hvor et større Selskab Trøndere opholdt sig for at nyde Fjeldluften og fiske i Essandsjøen.

Fra Nedalen til Esna Gruber fulgte vi en stærk Sti, som det viste sig, at jeg var kommen ind på Dagen iforveien. Jeg opdagede tillige, at jeg var kommet for langt nordover under Gårsdagens Vandring under mine Bestræbelser for at slippe bort fra Myrerne.

Efter en god Times Marsch nåedes Esna Gruber. Veiret, som længe havde været truende, slog sig nu aldeles vrangt, og snart pøste det ned, så vi måtte holde os inden Døre.

Da jeg — som den sidst ankomne Budbringer fra den civiliserede Verden — havde udkrammet mine Nyheder, og Regnen fremdeles strømmede ned, bestemte 3 af os, hvoriblandt jeg, at vi skulde prøve Ørreten. At Essandsjøen er et udmerket Fiskevand fik vi sande. Efter 1 Times Fiske havde 9 Personer nok Middagsmad, og endnu fik „Kanten“ — se Årsskriftet for ifjor — en Slump.

Under vor Fisketur havde imidlertid de andre besluttet at drage tilbage til Nedalen, og om Eftermiddagen forlod vi da alle Gruberne under en Smule Ophold i Regnveiret, men vi fik mærke, at et Regnveir i disse myrlændte Trakter ikke er at spøge med Bække og Elve var vokset således, at Steder, som om Morgenen lod sig passere tørskod, nu måtte vades til Knæs.

På Nedalen nød vi igjen en omhyggelig Pleie, og Ellen var utrættelig i sin Omsorg for os.

Om Aftenen blev vi enige om at drage til Byen, og forskjellige Veie blev herunder diskutteret, idet vi delte os i flere Partier.

Det talrigste, bestående af tvende Damer, „Studenten“, „Discipelen“, en „anden“ Student, som jeg vil kalde Blinkeben — da hans Strømper havde den upassende Uvane at glide ned, hvorved hans Underpermissioner blev synlige — og jeg valgte at gå gennem Ekorndøren, overnatte i den af Svenska Turistforeningen opførte Hytte øverst i Endalen og derfra fortsætte til Storlien.

Kl. 10 drog vi da afgårde i et meget roligt Tempo, da det bar opover på en forresten til at begynde med ganske god Sti i et strålende Solskin. Kommer så hertil de storslagne Omgivelser — Sylenes spidse Tinder tilvenstre, Skardørsfjeldene tilhøire, bag os Neas blanke Sølvbånd nede i sine fladere Trakter, endnu længer tilbage Fjeldene mellem Neas, Tyas og Gulas Dalfører — og dertil Selskab af 2 fortryllende Damer, kan enhver forstå, at Humøret var oppe, og mangfoldige var da også de Lattersalver, som gjenglød mellem Fjeldenes alvorsfulde Vægge, som det vel bliver længe til, at et så muntert Selskab passerer.

Da der ikke fandtes Folk, heller ikke Mad, men kun Ved på Hytten i Endalen, havde vi taget med os en Del påsmurte Brødkiver fra Nedalen, og selv havde vi Chokolade, Kjeks og — lidt andre Opkvikningsmidler!

Vi speidede forgjæves efter „Ekorn-Røsen“ Grænsers No. 155 for i rette Øieblik at kunne blære os med at være i Sverige, men tilslut skjøjte vi, at Grænsen var passeret i al Stilhed, da det begyndte at bære nedover.

Her tog Blinkeben et Billede af vor Leir på Sylenes sydøstre Hældninger — desværre var Viljen bedre end Evnen, og Fotografiet for uklart for den Kliché, som kunde have givet andre et Indtryk af den imponerende Natur og den ikke ueffne Staffage — jeg mener: Damerne.

Efterhvert som vi avancerede ind i Sverige, blev Skaret trangere og Uren, som indtil nu havde været pyntelig, antog også en mere storstenet Karakter. Vor Side var dog langt behageligere end Sydsiden, og det forundrede os såre, hvorledes nogle Rener ikke alene gik der med Sikkerhed, men satte afsted i Galop med Styrtinger på mange 100 Fod nedenunder og ovenfor sig, og med en brusende, skummende Elv nede i Dybet. Dette Stykke var det vildeste på hele Turen, og vi måtte her af og til passere nogle mindre Snebræer.

Klokken avancerede imidlertid også samtidig med os, og omtrent Kl. 2 tog vi af til venstre, vendte os altså mod Nord, og begyndte for Alvor at gå tilveirs, idet vi tog Sigte på et Skar lige imod os. Vi kom da først nede i Gryde, hvor vi fandt Levninger efter en hel Del Rensdyr, såvidt jeg husker ikke mindre end 3 hele Skeletter af mindre Dyr og en Mængde enkelte Horn. Især var det en af Damerne, som udmerkede sig ved at finde de største og vakreste Horn.

Da vi havde nået lidt ned på den anden Side af ovennævnte Skar, tog vi en Hvil, fik Nisten frem, og derefter Snadden, medens vi fra vort høie Stade nød Hvilen og fortabte os i Beskuelsen af den store Høifjeldsslette, hvorigjennem Handølelyen rolig flyder øst for Sylenes Fjeldgruppe, medens den længere oppe for afsted larmende og brusende. Vi sad på en mod Øst udstikkende Arm af Sylenes Rækker og mod NØ. havde vi den ovenomtalte Høifjeldsslette, som omkransedes af Birkeskog og Vidjekrat, atter omgivet af mørke Fjeldmasser, som mod NØ. og Ø. havde et afrundet og mindre vildt Udseende. Mod N. derimod havde vi Snasahögernes

Gruppe, der er en værdig Kammerat af Sylene, idet den har lidt af disses spidse og takkede Form om end ikke i samme Grad. Det vakreste var imidlertid Syleggen, som vi havde mod NV., og som virkede meget imponerende ved sin takkede Ryg og mange steile Stup. Hr. Blinkeben havde beklageligvis ikke flere brugbare Plader igjen, så mine Læsere må tro på min Forsikring om, at det var et Stykke overordentlig vakker Natur.

Nu gjaldt det imidlertid om at finde Endalen og Hytten. Vi havde det svenske Jämtlandskart, men i liden Målestok, og havde desuden paa Rektangelbladet „Stuesjø“ tilføjet en Del Detaljer på den svenske Side, men hvordan det var eller ikke var — vi tog grundig Feil af Veien, idet vi stiledede lige ned på Handøelven i den Tro, at dette var — Ena. Veien her var let og bebagelig, og vi så tydeligt det Skar, hvori Elven banede sig Vei for at slippe ud mellem disse Vogteres Kreds. I Modsætning hertil var Veien til venstre, hvor vi skulde have gået, fuld af Ur og ujevn og frembød straks meget Besvær. I et roligt Tempo vandrede vi så ad den brede Vei, som førte os — i Fordærvelsen, først Discipelen, så Blinkeben og tilslut Studenten og Løitnanten, geleidende hver sin Dame. Tiden gik, og vi gik. Vi fjernede os fra Sylene, men så intet, som kunde ligne en rødmalet Hytte. Efter en mindre Rast, som foranledigedes ved nogle deilige Kræklingbær, nåede vi på denne Måde ned i Vidjeregionen og lidt efter i Birkens do. — men nu indså vi omsider: den brede, bekvemme Vei havde ført os i Ulykken. Der fandtes ingen Vegetation omkring Hytten i Endalen. Den ligger på snaue Høifjeldet. Samtidig begyndte det at trække over, og den før så venlige Himmel blev mørk og truende. Blinkeben, Studenten og Løitnanten påtog sig Alvorsmænds Miner, fast besluttede på at vise sig Situationen voksne. Først skulde vi gjøre Damerne bekjendt med vor fatale Feiltagelse, og at vi — oprigtig talt — ikke havde synderlig Ide om, hvor vi i Virkeligheden befandt os. Men disse kom os i Forkjøbet, idet de freidig kastede os i Næsen, at vi havde taget Feil af Veien, at vi nu på Grund af Studentens udmærkede Egenskaber som patenteret Fører, Løitnantens Kjendskab til Kartaffærer og Blinkebens orienterende Lokaliseringssevne, var nødt til at søge et ynkeligt Ly under

en eller anden Bjergknaus. Ja, der stod vi — eller rettere gik vi, idet vi fulgte Handøelven på dens rolige Løb mellem Birkene. Kl. blev 9 og begyndte at nærme sig 10, de første Dråber faldt så fredeligt og stille — da opdagedes to af Tidens Tand medtagne Finnegammer, hvor vi besluttede at slå os ned! Vi lappede og flikkede på den ene, så godt det lod sig gjøre, for at undgå Regnet, som nu strømmede ned for Alvor, fik tændt et Bål, byttede på Fødderne og uddelte Madrationer bestående af Smørrebrød, Chokolade og Liebigs Kjødetrakt. Men Sulen var endnu ikke så langt fremskreden, at denne gouteredes af alle i rå Tilstand. Efter Måltidet optog vi Fortegnelse over alt spiseligt og fandt, at vi kunde opholde Livet — til næste Dags Middag. Situationen var nu nærmest lidt trykket, men da Piberne var tændt, Bålet flammede lystigt, vort Torvtag holdt Regnet ude, og alle viste sig fra den elskværdigste Side, fandt vi snart det hele ganske komisk og nød det uvante i Situationen. Værre blev det, da vi skulde sove, og værst da vi Kl. 1 om Natten måtte tørne ud for at fornye vort Vedforråd. Vi fire Herrer tumlede ud og over hverandre i et silende Regnveir og søgte efter Tørved, og at dette var lidt vanskeligt under de forhåndenværende Omstændigheder, kan enhver skjøne. Men vi fandt dog nok til at holde Bålet vedlige til Lysets Frembrud. Fæle og forrøgede tiltrådte vi så Marschen Kl. 5 næste Morgen, efter at være begloet af og at have begloet en Rensdyrflok, som vi anslog til mindst 2—300 Dyr. I Taushed tilbagelagde vi den første Del af Veien, fremdeles følgende Handøelven, som snart gik over fra sit rolige Løb til fossende. Bredderne blev steile, og hver Bred dannedes af en Ur, som gik lige ned i Elven.

De 2 første Timer gik det nogenlunde bra, men så kom Vanskelighederne i Form af en mægtig Bielv, som syd for Snasahøjerne falder ned i Handøelven. Vi måtte derfor gjøre en stor Svingning mod Vest for at komme over denne af Regnet end mere opsvulmede Flod.

Vi kom nu ud i Myrer og Skog igjen, og vådt og uhyggeligt var det. Efter en Del Besvær passeredes Elven. Kl. 9 holdt vi Frokostrast, og fortærede vort sidste Stykke Smørrebrød med

Multer som Dessert. Regnen var i de sidste 2 Timer holdt op; men tiltrods herfor og Damernes lystige Latter var Studenten, Blinkbeben og Løitnanten en Smule nervøse og urolige.

Marschen tog Kl. 9¹/₂ igjen sin Begyndelse langs Snasahøger-nes østre Afhældninger i Birkeskog afbrudt af Bækkefar og Myrer. Pludselig hørtes et Udbrud — alle ilte hen til Udråberen og fik se — et friskt Residuum efter — en Kol. Ilde fik han høre for dette, men da han i en længere Tale udviklede, at det var Tegn på Liv, blev det bedre med Forståelsen. Lidt efter fandt man en — „Kikkert“, og snart så vi en blinkende Sjøflade som blev antaget for at være Ånnsjøen. Den sidste Del af Marschen trænger ingen Beskrivelse. Engang hvilte vi rundt en stor Sten og sank — på en Undtagelse nær — alle blidelig ind i Morfei Arme tiltrods for det fugtige Sæde og en fin, gjennemtrængende Duskrejn fra oven.

Omtrent Kl. 1 var vi da — som vi nu først fik vide — i Handøl „By“, fik byttet på os, spiste en Masse rar svensk Mad og indsovnede tilslut på Gulvet alle 6 med Randslen under Hovedet — og således sov vi i 2 à 3 Timer, da Kaffen blev serverad.

I et prægtigt Solskin forlod vi Handøl Kl. 5, idet vi pr. Båd sagtelig gled op ad Enas stille, dybe Slyngninger. Ovenpå de udstandne Anstrengelser smagte denne Rotur, og det til og med i de vakreste Omgivelser, man kan tænke sig. Vi steg ud ved Enafors Station og reiste derfra pr. Jernbane til Storlien.

Her gjorde Folk store Øine, da vi trådte ud på Perronen medhavende vor Bagage: foruden vor ordinære Oppakning — en hel Del Rensdyrhorn og 2 Renskind. At vi så reducerede ud, kan forstås deraf, at vi ikke takseredes høiere, end at vi blev buden — 5 Øres Cigarer, da vi gik bort til Stationens Tobaksudsalg for at forsyne os. Men Synet af nogle bedårende Papirsedler bragte snart Betjenten på ret Kjøel. På „Selanders Hotel“, hvor flere høifornemme Svensker lå i Sommerophold, blev vi også godt beskuet, da vi nokså freidige trådte ind i Hotellets Vestibule.

Hotellets Mad og deilige Senge står den Dag i Dag for mig som en af de største Nydelser, jeg har havt.

Næste Morgen blev Afsked taget med Studenten, som skulde

tilbage til Førerskabet på Nedalen, medens vi andre med Toget drog til Trondhjem.

Det mest betagende ved denne Tur var de store Vidder og Fjeldenes imponerende Ensomhed, men sådanne Alpeformer, som Trolldheimen byder på, findes ikke, når enkelte Partier af Sylene undtages. Tages i Betragtning, at Tilgangene til disse Trakter nu er let og bekvem, så man på 1 Uges Tid kan komme vidt omkring, når man lægger en ordentlig Rute fra Begyndelsen af, så synes det mærkeligt, at ikke flere benytter sig deraf, og selv om man kommer ud for lidt af hvert, så tåler man så meget i en Fjeldluft, hvorhen ingen eller ialfald kun få af det XIX Århundredes mange og farlige Bakterier endnu har fundet Veien.

Smånotiser.

Mange har kanskje læst om, at halvdøde Fiske kommer i fuld Vigør igjen ved at pensles med Kognak i Munden. I 1889 gjorde jeg et lidet Eksperiment, som stadfæstede denne Antagelse.

En Aften, jeg stod og fiskede nede ved Tya, faldt Tingen mig ind. Jeg gik op efter lidt Kognak og med et Græsstrå dryppede jeg nogle Dråber Kognak ind i Munden på en liden Ørret, som tilsyneladende livløs lå i det fugtige Græs, og før Forsøget lå urørlig på Siden i Vandet.

Efter nævnte Dosis la jeg den ned i Elven. Den stod straks på ret Kjøel og — vips slog den et Par Slag med Halen — og — væk var den.

C. S.

Et Par små Iagttagelser kan også ha sin Interesse:

Det var på Tømmerdæmningen mellem store og lille Drakssjø. En stor, velvoksen Ørret lå oppe på Dæmningen og sprellede. Jeg lod den ligge og bakse, og syntes at opdage, at Fiskens Hensigt var at komme over fra lille Drakssjø til den store do., hvad der også snart lykkedes den. Det så — som sagt — for mig ud,

som Ørreten med fuld Overskuen over Situationen med sin Man-
øvre havde den Hensigt at komme over fra det ene Vand til
det andet?

Oppe i Nea stod jeg længe engang og iagttog med stor In-
teresse, hvorledes små — 4—5 Tommer lange — Ørreter søgte
at komme op ad et lidet Stryk, som gik ud over et svagt heldende
Svaberg. Småfyreerne ryggede tilbage i Vandpytten nedenfor Stry-
ket, tog Tilsprang, sprat op i Stryket og strævede atter og atter
med at klore sig fast med Brystfinnerne til de små Afsatser i
Berget. Jeg har aldrig før hørt, at Ørret eller Laks på det Vis
søger at forcere et Stryk.

Det var engang oppe ved Kuråsfossen. Fra en stor Sten lidt
ude i en Kulp kunde jeg se en hel Stim med små Ørretyngel
lavere lige under Stenen. Jeg satte mig — urørligt — på Huk,
indtil Stimen var kommen til Ro. Så udstødte jeg et mindre, en-
kelt Hyl og — vips var Ynglen blåst væk. En Stund efter det
samme Eksperiment igjen. Såvidt jeg har opfattet det, er Spørgs-
målet åbent om, hvorvidt Fisken kan opfatte Lyd fra Luften ned
i Vandet.

Ved foranstående Forsøg er det en Mulighed for Overføring
af Lyden gennem Stenen til Vandet, ikke gennem Luften, men
Forsøget lykkedes kun, når Luftbølgen fra min Mund direkte ret-
tedes mod det Punkt af Vandet, under hvilket Stimen stod.

C. S.

Det hænder ikke sjelden, at Skogfugl trykker, så man kan
gå hen og ta den i Hænderne, men til de store Sjeldenheder hører
det vistnok, at dette kan gjentages flere Gange på samme Fugl.
Vi var et Følge op på Vasfjeldet og Gevær og Hund med i Følget.
Så tar Hunden Stand for en Rype og hele Følget kaldes til, man
nærmer sig Standen og en af Følget går lige hen til Rypen, som
ligger fast, tar den i Hånden og Fuglen beskues så af samtlige.
Rypen kastes i Veiret, drar afgårde og ny Stand igjen — samme
Historie op igjen — og så 3die Gang. Fuglen så ganske frisk og
kjæk ud og gererte sig ellers som enhver anden Rype.

Det var engang oppe på Løvøien, vi kom gående flere igjen-
nem Granskogen. Så opdagede en af os en Århøne på Redet
under eller ved Siden af en liden Grantælle. Århønen trykkede
så kataleptisk, at jeg gik hen, slog Huen over Århønen og tog
den nokså pent op fra Redet!

Denne lille Episode minder mig om en lignende oppe ved
Jensvold, hvor jeg tilbragte en Sommer. Ude i Engen lå en
Bekkasin, som jeg øvte min unge Hund på. Vi blev tilslut godt
kjendt alle 3, og Bekjendtskabet blev så intimt, at jeg Gang på
Gang kunde gå hen og ta Fuglen op under Trykket. Hele Man-
øvren: Hundens Markering, Stand etc. og så til Afslutning Bekka-
sinen i min Hånd, hvor den plirede nok så gemytligt med sine
små sorte Øine, forevistest jevnlig for interesserte Tilskuere, og jeg
tænker, enkelte, som ofrer denne Notis et Øiekast, vil erindre denne
komiske lille Episode.

C. S.

Årsberetning for 1896—97.

Ved forrige Generalforsamling — 28/8 96 — gjenvalgtes til Medlemmer af Bestyrelsen de efter Tur fratrædende: Adjunkt M. Bugge og Ingeniør L. F. Weidemann. Ligeledes gjenvalgtes til Suppleanter for Bestyrelsen: Ciselør Henr. Møller, Kjøbmand O. Grilstad og Fuldmægtig N. Noodt. Til Revisorer valgtes: Kjøbmand A. Bennett (Gjenvalg) og til nyt Medlem Kjøbmand F. Engelbreth Møller, istedetfor Kjøbmand L. Thaulow, der havde frabedt sig Gjenvalg.

Bestyrelsen har således i indeværende År bestået af de samme Medlemmer som anført i foregående Beretning, nemlig:

Overlærer C. Schulz som Formand,
Kjøbmand E. A. Tønseth som Viceformand,
Ingeniør L. F. Weidemann som Sekretær og Kasserer,
O.r.sagfører P. Gløersen og
Adjunkt M. Bugge.

Medlemsantallet var ved sidste Generalforsamling 252 Mænd, 3 Kvinder og 2 livsvarige Medlemmer. Antallet er nu 265 Mænd, 4 Kvinder og 2 livsvarige, hvoraf 28 udenbys eller bosatte i Udlandet. Antallet er således i Aarets Løb øget med 14 Medlemmer.

Vertskabet ved Hytten på Gråkallen overtoges sidste Sommer af Kristian Fjeldsæter, idet den tidligere Værtinde, Madame Hanna Thingstad, ikke længer ønskede at forestå Beværtningen.

Det på Gråkallen anbragte Sigtekart har også i indeværende Åar forvoldt Foreningen adskillig Udgift, idet den under Glasskiven indtrængende Fugtighed har nødvendiggjort en fuldstændig Omarbeidelse af Kapselen og Indlægning af ny Glasskive. Man tør imidlertid nu haabe, at den nævnte Ulempe ikke fremtidig vil vise sig.

Ianledning Kloppen over Ielven paa Stien mellem Stenbergsbakken til Bynesveien tilskreves Stadsingeniøren med Anmodning om at gjøre Kloppen lettere farbar, da der fra flere Hold førtes Klage over, at den var ubekvem at passere. Denne Anmodning blev velvillig straks imødekommet ved at udvide den med en Plankebredde.

Det i forrige Beretning omtalte Kart over Trakterne om Gråkallen og Storheia, der med Bidrag af Brændevinssamlaget og Turistforeningen skulde udarbejdes af Ing. Aslaksen, er endnu ikke bleven færdigt. Da man imidlertid tør nære Håb om, at Kartet, hvis Udarbeidelse nu er overtaget af Ingeniør C. Lorentzen, vil foreligge til kommende Vinter, opføres det i dette Øiemed bevilgede Bidrag, Kr. 150.00 også på næste Budget.

Hytten på Storheia blev, som forudsat, færdig sidste Sommer og har været ganske godt besøgt — endog i Vinter. Den er forsynet med Bord, Bænke, Grue, Kogeapparat m. v. Bislag og Privet er opsat, da dette fandtes nødvendigt.

Da Udførelsen af den planlagte Gangsti fra Storheia til Gården Marken ved Skjelbredvand stødte på uforudseede Vanskeligheder fra vedkommende Grundeiers Side, bestemte man sig til at føre Veien ned til det smukt beliggende Grønlien ved nordre Ende af Skjelbredvandet, hvorfra Vei fører over Lagmandssæter ned på gamle Bynesvei ved Soleim. Stien har ialt kostet ca. 160 Kroner. — Denne Sum, ligesom Udgiften til Udbedring af Stien fra Gråkallen til Storheiahytten og Udbedringen af denne sidste har Foreningen måttet udrede af sine egne Midler, da man i forrige År ikke opnåede at få noget Bidrag af Brændevinssamlaget til disse Foranstaltninger.

På sidste Generalforsamling besluttedes, at Foreningen skulde indgå til Brændevinssamlagets Direktion med et Andragende om at

få bevilget et Beløb tilstrækkeligt til Påbegyndelse af det projekterede Veianlæg til Gråkallen gennem Bymarken uden at der til Bevillingen knyttedes nogen Betingelse om, at et Sanatorieselskab på Forhånd skulde være dannet og Anlægget af et Sanatorium først være paabegyndt. Samlaget bevilgede Kr. 8.000.00 der, — sammen med de af samme før bevilgede Beløb Kr. 17,500.00 — tils. Kr. 25,000.00 vil dække Omkostningerne ved Veiens Oparbejdelse til Fjeldsæter. Men såvel til den sidste Bevilgning af Brændevinsamlaget som til de tidligere blev bl. a. knyttet den Betingelse, at et Aktieselskab med den fornødne Kapital til Bygning af et Sanatorium skal være dannet inden 1ste Mai d. Å., og Arbeidet påbegyndt inden 1ste Juli iår.

Da Samlaget således også ved den nye Bevilgning til Veien fastholdt ovennævnte Betingelse for Byggesummens Udbetaling, forsøgte et privat Aktieselskab dannet, og den til Sanatorieanlægget fornødne Kapital blev også tegnet. Da imidlertid Brændevinsamlaget gjorde Krav på, at Sanatorieselskabet også skulde forpligte sig til at vedligeholde Veien — et Forlangende som dette ikke fandt at kunne gå ind på — blev Selskabet desværre opløst.

For at gjøre et sidste Forsøg på at få Planen gennemført, indgik Turistforeningen under $\frac{8}{11}$ f. A. med et Andragende til Magistrat og Formandskab om, at Kommunen måtte overtage Veiens Vedligeholdelse, under Henvisning til den Nytte, Byen måtte antages at have af et 1ste Klasses Veianlæg gennem dens Eiendom — Bymarken. Dette Andragende ledede også til, at Kommunen besluttede at overtage Vedligeholdelsen. Hermed var således en af Vanskelighederne ved Sagens Gjennemførelse fjernet, og da det oprindelige Aktieselskab nu var opløst, fandt Foreningen at den burde søge dannet et nyt Aktieselskab. Under $\frac{5}{2}$ d. A. udstedte derfor Bestyrelsen en offentlig Indbydelse til Dannelsen af den fornødne Kapital, Kr. 70,000, til et Sanatorieanlæg på Fjeldsæter, hvilken Eiendom stilledes til Disposition for den Kjøbesum som af Eierne: Slagter Bohne og Dr. Brodtkorb er givet for Eiendommen. Overretssagfører Jelstrup og Stadshauptmand Ryjord har afgivet skriftlige Erklæringer om, at de afgir fri Grund for Kjøreveien af deres respektive Eiendomme. Da det viste sig

umuligt at få en Veibygger, som Brændevinsamlaget kunde formodes at ville godkjenne, som den tekniske Bestyrer af Veianlægget, indsendte Bestyrelsen $\frac{4}{2}$ i År — med Tillægsgsskrivelser $\frac{10}{2}$ og $\frac{14}{2}$ — til Magistrat og Formandskab et Andragende om, at Bestyrelsen af Veianlægget overtages af Kommunens Stadsingeniørvæsen. Også dette Andragende er efter Skrivelse fra Magistraten af $\frac{16}{3}$ indvilget. På de udsendte Lister tegnedes ca. Kr. 50,000.

På et Møde Tirsdag 23de Marts, sammenkaldt af Turistforeningen, blev Selskabet for Anlæg af et Sanatorium på Gråkallen konstitueret, og således den Opgave, Turistforeningen her havde stillet sig, gennemført.

I Anledning en på sidste Generalforsamling fremkommen Besværing over Kristianstensbakkens sørgelige Forfatning, har Bestyrelsen gjort Henvendelse til Magistraten, uden at man endnu kjenner til, om denne Henvendelse har ledet til noget Resultat.

Den nye Turisthytte på Storeriksvold ved Essandsjøen åbnedes til Turistsæsonens Begyndelse. Hytten med det aller nødvendigeste Inventar har ialt kostet Kr. 473.07, men da Frekventsen allerede i 1ste Driftssæson ikke var ubetydelig, bliver man nødt til at udstyre Hytten med flere Senge m. v. til indeværende Sæson. Hertil samt til fortsat Udstyr af Nedalen har man iår af den norske Turistforenings Direktion af Statsbidraget til Turistformål fået Kr. 300.00.

Som Fører og Rorskarl ved Hytten på Storeriksvold fungerede sidste Sommer Lars Østby.

For at inspicere de i Meraker—Tydalstrakterne foretagne Opvarninger samt overtage Hytten på Storeriksvold foretog Turistforeningens Sekretær en Inspektionstur, hvorom Indberetning er afgiven til Bestyrelsen. De i sidste Årsberetning specificerede Opvarninger i disse Trakter er således nu i det væsentlige udførte, ligesom Klopperne over Djupholma og Ramslibækken er udlagte. Kloppen over Djupholma ligger et Stykke ovenfor Sæteren. Der er opvardet på begge Sider til denne Klop.

Besøget ved Foreningens Turisthytter var i afvigte Sommer adskillig bedre end i den nærmest foregående, hvilket tør have sin

nærmeste Forklaring i, at forrige Sommer var mere end almindelig gunstig for Turistfærder.

Da Bekvemmelighederne på Stationen i **Nedalen**, der bl. a. er Udgangspunkt for Bestigning af Sylene, ikke m. H. t. Rum og Senge stod i Forhold til Besøget, har Bestyrelsen allerede i flere År havt Opmærksomheden henvendt på en Udvidelse af denne Station, der måtte antages at ville udvikle sig til en af de mere besøgte Stationer. Af Statsbidraget for 18⁹⁵/₉₆ erholdtes på Ansøgning et Bidrag på 350 Kr. til dette Øiemed, idet man dengang nærmest havde tænkt sig en Påbygning af den nuværende Stue. Efter nærmere Overveielse fandt man det dog heldigst at gå til en fuldstændig Nybygning, hvorom også Kontrakt er afsluttet. Den nye Turisthytte, der tænkes afdelt i 2 Rum, skal efter Kontrakten være fuldt færdig til kommende Sommer og vil koste ca. 400 Kr. Også til Udstyr af denne Hytte med det nødvendigeste Inventar har man — som nævnt — Midler. Når den nye Turisthytte på Nedalen er færdig, antages Behovet af Husrum ved denne Station at være tilfredsstillet for en længere Fremtid.

Som Fører og Rorskarl på Nedalen fungerede sidste Sommer — ligesom den næst foregående — Kristen Nedal.

Ved Turisthytten i **Troidheimen** fungerede den tidligere Vertinde, Madame Ragna Strand, og som Fører, Hr. W. Meisterlin. Opvarningen på Ruter over Mellemfjeld samt Veien gennem Svartådalen udbedredes. Kloppen over Hytbækken ved Sprikletjernene er fornyet. Veien gennem Folldalen op til Sprikletjernene, over til Storli er en god Del gjenvokset. Man har imidlertid ikke ifjor villet gjøre noget med denne Vei, da Turisterne flest — hvad her også ubetinget er at foretrække — lægger Veien over til Storli over Mellemfjeld til Gjevilvandet.

I Anledning det i foregående Årsberetninger omtalte Oversigtskart over de to trondhjemske Amter, afsluttedes sidste Høst Kontrakt med Ingeniør Aslaksen om at udarbejde et sådant. Man har også Håb om, at Kartet vil foreligge færdigt til Sommeren og 1 Exemplar af samme bliver da gratis tilstillet enhver af Foreningens Medlemmer.

En Ansøgning til Brændevinssamlaget om et Bidrag til Udgivelse af en ny illustreret Brochure over Trondhjem og omgi-

vende Trakter i Lighed med den i 1893 ved privat indsamlede Midler af Turistforeningen udarbejdede Brochure, nød ikke Fremme.

Forøvrigt kan nævnes, at Formanden i Pintsen ifjor foretog en Reise til Stenkjær-Snaasen for at undersøge forskjellige Forholde af Interesse for Turisttrafikkens Opkomst, og hvorunder Konferencer fandt Sted med Direktionen for Indherreds Dampskibsselskab, samt om den påtænkte Reklame-brochure for Trondhjem og de to trondhjemske Amter. Til denne Brochure — ligesom til Oversigtskartet over begge Amter — fandt Levanger Turistforening — efter Anmodning herfra — ikke at kunne bidrage noget. Indherreds Turistforening støtter Kartforetagendet ved at abonnere på 5 — fem — Exemplarer af de bestilte 2,000 Exemplarer, Røros Turistforening ved at abonnere på 50 Exemplarer — og et Oversigtskart over begge Amter er i første Række af Betydning for Turisttrafiken nordenfjelds, hvor et brugbart Kart i passende Målestok i høi Grad savnes.

Efter Opfordring af Komitéen for Stockholmsudstillingen fandt Bestyrelsen at maatte anmelde Trondhjems Turistforening som Udstiller. Man tænkte at anskaffe en Montre og lade udstille det nye Oversigtskart, Fotografier af smukke Partier fra Turistruter i det Nordenfjeldske m. v.

For det Tilfælde at denne Tanke lader sig realisere, var der opført på Budgettet for kommende År en passende Anslagssum til Afholdelse af Omkostningerne. Senere har imidlertid Komitéen i Kristiania rekvireret de Fografer, som var disponible over nordenfjeldske Prospekter, for at indlemme disse i en kollektiv Fremstilling af norske Turistruter, og da man indtil 22de Marts ikke kunde få Greie på, inden hvilken Tid Oversigtskartet kunde ventes færdigt — da Ingeniør Aslaksen var reist til Udlandet — var tillige Tiden så langt fremskreden, at en Montre viste sig ikke at kunne bli færdig.

Af den i 1893 udgivne, illustrerede Reisebrochure over Trondhjem og nordenfjeldske Ruter har man nogle Hundrede Exemplarer igjen. Disse vil bli udlagte i den norske Turistforenings Udstilling i Stockholm, og distribueret blandt de Besøgende.

Foreningens Årsskrift, der ifjor udgik i et Antal af 500 Eksp., fremtrådte i et bedre Udstyr end tidligere, — og illustreret — med endel Opsatser og Rutebeskrivelser. Det udlagdes til Salg i Bogladerne. Endel Eksemplarer blev også solgt, og vil komme til Indtægt i næste Regnskabsår. Det er også Meningen at fortsætte med at trykke i Årsskriftet originale Artikler fra Turist-sportlivet, og der er bleven indsendt flere sådanne, der vil blive benyttede for Årsskriftet i år.

Det er Bestyrelsens Mening at kunne gjøre Årsskriftet ikke alene til et nordenfjeldsk Organ for Rutebeskrivelser og rene Turistmeddelelser men også for Meddelelser fra Jæger- og Fiskerlivet, for sådanne Iagttagelser fra Dyrelivet, som Friluftsmennesker så ofte har Adgang til at gjøre, når Opmærksomheden er vakt for Tingen.

Forskjellige til Foreningen fremkomne Andragender om pekuniær Støtte til Formål, der ikke altid har stået i nogen nær Sammenhæng med Foreningens Opgave, er bleven afslåede. Andre Ansøgninger om Bidrag til Opførelse af Broer og Anlæg af Veie, der forudsættes at være af Interesse for Turisttrafikken, har også måttet afslåes af Hensyn til manglende Midler, selv om enkelte af disse Andragender kunde siges at være af Interesse for Foreningen.

Endel af de gjenværende Eksemplarer af Brochuren „T.hjem“ er omsendt til udenlandske Turistklubber og andre for Turisttrafikken interesserede, hvem Foreningen står i Forbindelse med. Bytteforbindelser af Publikationer er oprettet med forskjellige indenlandske og udenlandske Turistinstitutioner.

Sammendrag af Kassabogen,

$\frac{7}{8}$ 1896— $\frac{2}{8}$ 1897.

A. Indtægt.

1. Kassabeholdning pr. $\frac{7}{8}$ 1896	Kr.	24.97
2. Medlemskontingent for 1896	-	777.00
3. Udtaget af Bankerne	-	1,510.00
4. I Bøssen på Gråkallen	-	3.70
5. Refusion af Porto	-	0.04
6. Førerpenge ved Troldhjemshytten Sommeren 1896	-	21.50
7. Salg af Årsskriftet	-	1.75
8. Do. - Reisehåndbøger	-	61.00
9. Indkomne Restancer på Kontingent	-	3.00
10. Refusion for solgt Hermetik	-	3.80
11. Indbetalt Kontingent for 1897	-	3.00
12. Andel i Statstilskuddet for 18 ⁹⁶ / ₉₇ til Turistvæsenets Fremme	-	300.00
13. Renter for 1896 i Bankerne	-	77.18

Tils. Kr. 2,786.94

B. Udgift.

1. Porto af Breve og Pakker	Kr.	46.33
2. Godtgjørelse til Budet	-	40.40
3. Arkivet og Kontoret: dvs. Anskaffelser, som: Papir, Karter m. v., samt Telefon	-	58.25

Overf. Kr. 144.98

	Overf. Kr	144.98
4. Udgifter i Anledning Generalforsamlingen . . .	-	12.55
5. Avertissementer og Trykning — Årsskriftet med Clichéer m. v.	-	252.11
6. Hytten i Trolldheimen: dvs. Inventar og Rekvirita, Hyttens Drift, Skyldsætning m. v.	-	142.71
7. Vedligeholdelse, Udlægning og Indtagning af Klopper, Veivisere, Vedligeholdelse af Både m. v.	-	36.50
8 Assurance af Hytter med Inventar	-	41.80
9. Inspektionsreiser og Opgaaelse af nye Ruter	-	58.75
10. Indskudt i Bankerne (inkl. Renter for 1896)	-	967.18
11. Hytten på Storheia: Rest på Kontraktsum, dvs. Inventar m. v.	-	104.85
12. Førerlønninger	-	145.00
13. Hytten på Storeriksvold: Rest på Kontraktsum Udstyr og Inventar m. v.	-	223.07
14. Oversigtskartet på Gråkallen: fuldstændig Om- arbeidelse af Kapselen m. v.	-	73.40
15. Opvardninger i Tydalstrakterne—Meraker	-	49.50
16. Sekretær og Kasserer	-	100.00
17. Oparbeidelse af Sti fra Grønlien ved Skjelbred- vand til Storheia	-	156.50
18. Opførelse af en ny Turisthytte på Nedalen: Forskud til Kontraktøren	-	260.00
19. Kassabeholdning pr. $\frac{2}{3}$ 1897	-	8.04
	Tils. Kr.	<u>2,786.94</u>

Omtrentlig Formuesstatus

pr. $\frac{2}{3}$ 1897.

1. Turisthytten i Trolldheimen, brandtakseret med Inventar for Kr. 3,600.00	
2. Turisthytten på Gråkallen med Kjøkkenbyg- ning samt Inventar, brandtakseret for	3,000.00
3. Turisthytten på Storheia, do. do.	900.00
4. Turisthytten på Storeriksvold med Inventar, brandtakseret for	500.00
5. Den nye Turisthytte på Nedalen — bliver fær- dig til Sommeren — har hidtil kostet	260.00
6. Inventar vedkommende Arkivet	200.00
7. Do. på Nedalen samt Færgen i „Nea“	200.00
8. Do. på Græslivold i Tydalen	50.00
9. Do. på Vollansæter	20.00
10. Depositum af Hermtik på Nedalen og Stuedal	28.50
11. Restancer på Kontingent Kr. 33.00 — hvoraf antages at indkomme	18.00
12. Indestående i „Den nordenfj. Kreditbank“	1,158.88
13. Indestående i „Privatbanken“	892.55
14. Kassebeholdning hos Kassereren	8.04
15. Færgen i „Folla“ — Trolldheimen	22.00
16. Båden i Esanden med Bådstø	80.00

Overf. Kr. 10,937.97

	Overf. Kr. 10,937.37
17. Beholdning af Reisehåndbøger:	
a. I Materie 300 Ekspl.	Kr. 234.00
b. 107 indb. Ekspl. hos Kom- missionærer	- 107.00
c. Hos Formanden 63 indb. Ekspl.	- 63.00
	<u>404.60</u>
	Tils. Kr. 11,341.97

Herfra går følgende afsatte, men endnu ikke udbetalte Beløb:

1. Til et Oversigtskart over de to trondhjemske Amter	Kr. 1,500.00
2. Til Båd i Gjevildvandet	- 100.00
3. Bidrag til et Kart over Trakterne om Gråkallen og Storheia	- 150.00
4. Af Statsbidraget gennem norske Turistforening til Udvidelse af Stationen Nedalen, — endnu uanvendt	- 90.00
5. Af Statsbidraget for 18 ⁹⁸ / ₉₇ gj. norske Turistforening til Inventar og Udstyr af Hytterne på Storeriksvold og Nedalen Kr. 300.00 — hvoraf uanvendt	- 201.93
	<u>2,041.93</u>
Igjen som beholden Formue	Kr. 9,300.04

Forslag til Budget for 18⁹⁷/₉₈.

A. Indtægt:

1. Restancer paa Kontingent	Kr. 18.00
2. I „Den Nordenfj. Kreditbank“	- 1,158.88
3. I „Privatbanken“	- 892.55
4. Kassabeholdning hos Kassereren	- 8.04
5. Salg af Reisehåndbøger og Årsskrifter	- 50.00
6. Medlemskontingent for 1897	- 750.00
7. Renter i Bankerne	- 50.00
	<u>Kr. 2,927.47</u>

B. Udgift:

1. Til Oversigtskart over de to trondhjemske Amter	Kr. 1,200.00
2. Til Kartet over Trakterne: Graakallen og Storheia	- 150.00
3. Til Foranstaltninger i Troidheimen	- 100.00
4. Fuldendelse af Hytten paa Nedalen	- 150.00
5. Inventar og Udstyr af Hytterne paa Storeriksvold og Nedalen	- 250.00
6. Førerlønninger	- 120.00
7. Assurance	- 60.00
8. Sekretær og Kasserer	- 100.00
9. Budet	- 40.00
10. Porto, Avertissementer, Chlicéer og Trykning af Årsskriftet	- 350.00
11. Inspektionsreiser og Opgåelse af nye Ruter	- 150.00
12. Vedligeholdelse af Hytterne med Inventar og eventuelle Stationsbidrag	- 120.00
13. Anbringelse af Vevisere, Vedligehold af Opvar-ninger, Indtag og Udlæg af Klopper m. v.	- 80.00
14. Tilfældige Udgifter	- 57.47
	<u>Kr. 2,927.47</u>

Takster for Bevertning.

(Vedtagne af en Flerhed af Stationsholdere.)

I. For almindelig Landskost:

Natteherberge	Kr. 0.40
Frokost alene	- 0.40
Middag	- 0.60
Aftensmad	- 0.40
Aftensmad, Natteherberge & Frokost	- 1.20
Helt Døgns Kost og Logi	- 1.60
1 Kop Kaffe eller Te	- 0.10
1 Kumme (ca. 1 Liter) nysilet Melk	- 0.10
1 Flaske Bayerøl: i Lavbygderne og på Stationer	- 0.40
Do. tilfjelds	0.60 - 0.70

Til Frokost og Aftensmad ventes da ydet: Brød, Smør, Ost, Kaffe, Te eller Melk og om muligt 1 Eg pro persona.

Til Middag: det samme samt Spegekjød, Spegeflesk eller Fisk og — om muligt — Poteter eller Risengrød. Som Drikke serveres da Melk. Stellet må være rensligt og Maden ubedæret.

II. For bedre Bevertning, hvor sådan kan ydes:

Natteherberge	Kr. 0.50
Frokost	- 0.50
Middag	- 1.00
Aftensmad	- 0.50
Fuldt Døgns Kost og Logi	- 2.50

Til Frokost og Aftensmad serveres da: Brød, Smør, Gjedeost, Eg, Kaffe, Te eller Melk.

Til Middag: Steg eller Beaf, Kjød-kager med Poteter, Brød og Melk. En enkelt Kop Kaffe, (Te), 1 Kumme Melk og Øl som ovenfor. Serveres Hermtik betales dennes Kostende + 25 pCt. Tillæg. For Tilberedning af Hermetiken ydes et lidet Tillæg efter Omstændighederne.

NB. De Turiststationer, der har vedtaget disse Takster, har fået sig tilsendt en rød Vimpel med T. T. i hvidt.

Turister, der ikke er Medlem af „Trondhjems Turistforening“ betaler for Nattelogi et Tillæg af 50 %.

Som Legitimation tjener indtil videre Kvittering for betalt Kontingent i det forløbne År.

Medlemsfortegnelse

pr. 1ste April 1897.

A. Livsvarige Medlemmer:

*Hansen, A. L., Kjøbmand
 *Thomle E. A., kongelig Fuldmægtig,
 Rigsarkivet, Kristiania.

B. Årsbetalende Medlemmer:

Aas, Ole, Guldsmed
 Adeler, Otto D., Bankchef
 Alstad, A. S., Bagermester
 Andersen, Anton, Sadelmager
 Arentz, N. P., Overlærer
 Aslaksen, E., Ingeniør
 Bachke, A. S., Direktør, Ringve
 Bachke, Halvard, Advokat
 *Bade, Heinr., Restauratør „Fossestuen“
 Bauck, Hans, Overretssagfører
 Baumann, Carl, fhv. Dampskibsexpeditør
 Beichmann, F., Politimester
 Bennett, A., Kjøbmand
 Berg, Andr., Overretssagfører
 Berg, Arthur, Kjøbmand
 Berg, Claus, Konsul
 Berg, Lauritz, Bankkasserer
 Bergersen, Bernh., Overretssagfører
 Bergh, Johan, Assessor
 Berle, W., Kjøbmand
 *Birch, Fr., Selbu
 Bohne, F. M., Slagtermester
 Bomhoff, Karl, Bankdirektør

Borgen, Halvard, Kand fil.

Borthen, Lyder, Dr. med.
 Borthen, Tob., U., Grosserer
 Braae, Olaf, Kjøbmand

Bratt, Johan F., Agent
 Brinchmann, Chr., Bankkasserer
 Brinchmann, Chr., jr., Handelsfuldm.

Brock, A., Skoleinspektør
 Brodtkorb, Chr., Læge
 Brun, A. Boghandler

Erun, Johan, Apotheker
 Bruun, Fritz, Kjøbmand
 Bruun, Jac. Kjøbmand

Bryn, Halfdan, Læge
 Brønne, Bernh., Farver
 Buaas, Ingebr., Overretssagfører

Bugge, M., Adjunkt
 Bye, C. M., Forstander
 Bøchmann, M., Stadsfysikus

Bødtker, Fr., jr., Læge
 Berseth, L., Farver

*Castberg, T., Kaptein, Meldalen
 Christensen, Joh., jun., Arkitekt
 *Christophersen, G., Handelsm., Selbu

Clausen, P. A., Hoteleier
 *Conradi, P., Distriktslæge, Selbu
 Daae, Robert, Disponent

Dahl, A., Kjøbmand

Dahl, Hans L., Kjøbmand
 Dahl, Ole, Kjøbmand
 Dahl, P. E., Jernbanekasserer
Dietrichseon, O., Kaptein, Kristiania
 Digre, Johannes, Fabrikeier
Dybdahl, P., Amtsskolebestyrer, Støren

Eggen, Olaf, Kjøbmand
Eid, Chr. M., Agent, Hamburg
 Erichsen, Ole, Konditor
 Erichsen, H. S., Læge
 Erichsen, I., Oberst
 Eriksen, Anton O., Politifuldmægtig
 Eriksen, A. Holbæk, Boghandler
 Evensen, P., Bundtmager

Falch, F., Urmager
 Finch, H., Forstander
 Finne, Jacob, Konsul
 Fleischer, Kr., Assessor
 Fornæs, O., Kjøbmand

Geeve, Georg, Vognfabrikant
 Gehe, R. Restaurator
 Gill, A. T., Leitnant
 Gjemsøe, P., Hoteleier
 Gløersen, P., Overretssagfører
Gould, E. F. R., London
Gould, T. H., do.
 Grilstad, Olaf, Kjøbmand
 Grønning, Emil, Kjøbmand
 Grønning, M., Lærer
 Grønvold, Jac., Maskiningenier
 Guttormsen, S., Stads-konduktør

Hagen, J., Læge
 Hagen, Peter L., Handelsbetjent
 Halseth, M., Handelsreisende
 Halvorsen, Magnus, Grosserer
 Hansen, H. O., Kjøbmand
 Hansen, Kr., Handelsgartner
 Hansen, Peter A., Garveribestyrer

Hansen, Thv., Fabrikeier
 Hartmann, M. H., Kjøbmand
 Hauge, Telegrafbestyrer
 Heiberg, J., Læge
 Helberg, Joh. Kjøbmand
 Helgerud, G. H., Disponent
 Hellen, R., Kjøbmand
 Hertzberg, H., Dampskibsfører
 Hjelm, Chr., Driftsbestyrer
 Hirsch, Harald, Kjøbmand
 Hirsch, Robertus J., Apotheker
 Hoff, Arnulf, Guldsmed
 Hoff, Jens, Kjøbmand
 Hoff, L. M., Bagermester
 Hoff, S. Urmager
 Hoff, T., Kaptein
 Hoff, W. Bagermester
 Hofflund, Alf, Arkitekt
 Holm, O., Kaptein
 Holst, I. M. Kjøbmand
Horneman, Th., Godseier, Rissen
 Huitfeldt, Herm., Konsul
 Huitfeldt, Ivar, Konsul
 Hval, A., Prest
 Heitomt, J., Kaptein

Ihlen, Emil K., Bankchef, Aalesund
 Iversen, B., Grosserer

Jacobsen, C. M., Overretssagfører
 Jelstrup, Henr., Overretssagfører
 Jenssen, V., Postmester
 Jenssen, Anton, jr., Konsul
 Jenssen, Caroline, Frue
 Jenssen, H. P., Ritmester
 Jenssen, Harald, Bryggerieier
 Jenssen, Halvor, Kjøbmand
 Jenssen, Hanna, Frue
 Jenssen, Nikolai, Banksekretær
 Johansson, C. T., Kjøbmand
 Johnsen, Rolf, Kjøbmand
 Jürgens, H. G., Verkbestyrer
 Jørgensen, Jørgen, Kjøbmand

Kindt, Olaf, Læge
 Kjeldsberg, F., Handelsfuldmægtig
 Kjeldsberg, R. Konsul
 Kjærem, Charles, Restaurator
Kliemeck, Julius, Kjøbmand, Berlin
 Klinge Nicolay, Kjøbmand
 Klingenberg, Ingvar, Kjøbmand
 Klingenberg, Odd, Overretssagfører
 Klingenberg, Sverre, Overretssagfører
 Knoff, Chr., Ingeniør
 Knoff, S. O. Fabrikeier
 Knudsen, W., Kaptein
 Knudtzon, C. A., Ritmester
 Knudtzon, H. P. H., Statsadvokat
 Kock, Alb. Emil, Malermester
 Krogh, C. A., Driftsassistent
Krogh, Vilh., Brugseier, Kjystad
 Kunig, H., Bygmester
Kuraas, Iver, Gårdbr., Jensvold
 Kvenild I. M., Kontorchef
 Kvenild, Karl, Kjøbmand

Larsen, Hans, Grosserer
 Larsen, Lauritz, Faktor
Lassen, Carl, Kjøbmand, Hamburg,
 Laugsand, O., Farmaceut
 Lein, J., Kaptein
 Lindemann, Thv., Dr. filos., Fabrik-
 bestyrer
 Lossius, K. Adjunkt
 Lund, H. P., Dyrlege
 Lund, K., Ingeniør
 Lund, P. A., Restaurator
 Lund, Rasmus, Mægler
 Lundgreen, Fr., Kjøbmand
 Lyng, Joh. D., Kjøbmand
 Lykke, Ivar, Handelsfuldmægtig
 Lyng, Joh.s, Institutbestyrer
 Lysholm, Bjarne, Læge
 Lysholm, Jørgen, Kemiker
 Løchen, Olaf, Overretssagfører
 Løcke, H., Overretssagfører
 Løken, Håkon, Redaktør

Madsen, M., Kjøbmand
 Malthe, F. E., Direktør
 Matheson, Birger, Kjøbmand
 Matheson, Chr., Kjøbmand
 Matheson, Jacob, Kjøbmand
 Matheson, Valdemar, Kjøbmand
 Matzow, Jens, Havneassistent
 Meisterlin, G. P., stud. med.
 Michelet, G., Oberst
 Mogstad, E. D., Kjøbmand
Monsen, G., Stiftskapellan, Selbu
 Moe, Jacob, Inspektør
 Motzfeldt, Arthur, Ingeniør
 Moxnes, N., Vognmand
 Mozness, O. A., Blikkenslager
 Møller, H., Cicelør
 Møller, F. Engelbreth, Kjøbmand

Neergaard, I. C., Kjøbmand
 Nissen, Hartv., Leitnant
Nissen, Rasmus, stud. real., Krania
 Noodt, Lauritz, Kjøbmand
 Noodt, Nicolai, Fuldmægtig
 Norum, Karl, Arkitekt
 Nossum, Joh.s, Kjøbmand
 Nydalens Fabrikker

Olsen, Edv. J., Verksejer
 Olsen, E., Fotograf
 Olsen, J. C. H., Telegrafassistent
 Orkla, Dampskibet

Paasche, J. P., Rogbinder
 Pedersen, Joh. P., kand. mag.
 Petersen, Andr., Foged
 Petersen, Joh., Byfoged
 Piene, C. Chr., Fabrikeier
 Piene, J. C., Grosserer
 Præsch, G. C., Kjøbmand

Quilfeldt, A. F. v., Hoteleier
 Raaen, I. C., Fuldmægtig
 Rambech, A., Ingeniør

Richter, J., Overlærer
Richter, Olaf, Overretssagfører
Richter, O., Proprietær, Stjørdalen
Rise, O., Proprietær, Stjørdalen
Rogstad, Nils G., Borgermester
Ryjord, J. E., Grosserer
Rønning, Per, kand. farm.

Schare, Chr., Fuldmægtig
Scharlach, Dr., Bergen
Schiøtz, Joh.s, Forstmester
Schjølberg, Abigael, Frk.
Schulz, Carl, Overlærer
Sejersted, J., Oberstleitnant
Siem, Jul., Kjøbmand
Sjøberg, C. G., Hattemager
Skavlan, S., Sogneprest
Smedsaas, L. J., Grosserer
Smith, Riddervold, Overretssagfører
Solberg, L., Arkitekt
Solem, H., Handelsreisende, Kristiania
Sommerschild, Edv., Konsul
Sorkstad, Carl, Restauratør
Spørck, A., Kaptein
Spørck, Henr., Kjøbmnd
Spørck, Ludv, Kjøbmand
Spørck, Mimi, Frue
Stabel, A., Boghandler
Stabell, H. N., Kjøbmand
Staw, Iv., Kjøbmand
Steensgaard, Chr., Kjøbmand

Stoltz, D., Agent
Stoppenbrink, W., Kjøbmand
Strand, Bager, Rindalen
Strøm, Odin, Skomagemester
Swensson, P. G., Kjøbmand
Sørensen, H. I., Premierleitnant

Thams, M., Grosserer, Orkedalen
Tharum, Julius, Kjøbmand
Thaulow, L., Kjøbmand
Torgersen, Oluf, Kjøbmand
Trapness, Alb., Bagemester
Tenseth, Chr., Ekspediter
Tenseth, E. A., Kjøbmand

Vinje, Vognmand

Weidemann, Fr. S., Ingeniør
Weidemann, Lars, Ingeniør og Lærer
Weie, E. S. Rosenvinge, Bogholder
Weisser, Th., Sparebankkasserer
Wessel, A., Kaptejn, Kristiania
Wessel, P., Bankbogholder, Kristiania
Widerøe, Emil, Læge
Widerøe, M. C., Bagemester
Wigen, A. F., Kjøbmand
Wilhelmsen, L. H., Kjøbmand

Øien, Adolf, Grosserer
Øyen, Anton, Kjøbmand
Øvergaard, A., Generalmajor
Øyen, Seren, Kjøbmand